

Религијата во политичките кампањи

Владимир Божиновски
Марјан Николовски

Религијата во политичките кампањи

Владимир Божиновски
Марјан Николовски

Импресум

Наслов:

Религијата во политичките кампањи

Автори:

Владимир Божиновски

Марјан Николовски

Издавач:

Фондација Конрад Аденауер, претставништво во Република Северна Македонија

Институт за Политички истражувања-Скопје

„Религија.мк“ Молитвеник за информации

Координација:

Даниел Браун

Роберт Јанев

Статистичка/квантитативна анализа:

Гораст Стојменовски

Дизајн:

Винсент Графика Скопје

Фотографија на насловна страница:

Авторските права за фотографијата ги задржува фондацијата Конрад Аденауер

Книгата може бесплатно да се преземе на:

kas.de/nordmazedonien

Напомена:

Оваа публикација на Фондацијата Конрад Аденауер служи само за информативни цели. Истата не смее да се употребува во рамки на изборни кампањи. Ставовите и заклучоците во оваа публикација им припаѓаат на самите автори и на никаков начин не ги рефлектираат ставовите и заклучоците на Фондацијата Конрад Аденауер.

Содржина

Вовед	5
Концепт на истражувањата	7
Методологија на истражување	8
Демографски карактеристики	17
Табеларен приказ на резултатите	24

Вовед

Интернет порталот Религија.мк заедно со Институтот за политички истражувања Скопје (ИПИС) и Фондацијата Конрад Аденауер (КАС) го продолжуваат проектот за следење на перцепцијата на граѓаните во однос на религијата и мултирелигиозното општество на Република Северна Македонија.

Ова најново истражување се фокусира на неколку важни аспекти од релациите меѓу државата и верските заедници, односите на религијата и општеството како и перцепцијата на граѓаните за улогата на религијата во политичките процеси или улогата на политичките процеси врз религијата.

Истражувањата што изминативе години се реализираат во себе ја вбројуваат и поврзаноста на политиката и религијата, односно беа направени две претходни истражувања на оваа тема кои овозможуваат споредбени податоци со ова истражување. Улогата на политиката и религијата во општества како македонското е исклучително сензитивна и од тој аспект е корисна анализата на перцепцијата на граѓаните за ваквиот политичко-религиозен однос.

И ова истражување, како и серијата други, во себе го вклучуваат делот за религиски барометар, од кој се следи процентуалната религиска припадност на населението во државата, неговата религиозност и степенот на практикување на верските обичаи. Овој дел е важен затоа што овозможува годишен преглед на религиската припадност на населението од кој може да се видат процеси на зголемување или намалување на религиозноста.

Кога станува збор за првиот дел од истражувањето, кој е насочен кон анализа на перцепцијата на граѓаните за релациите меѓу државата и верските заедници, вклучувајќи ги и процесите на блиски, или

далечни релации со политиката, предмет на интерес на ова истражување беше да се добие поконкретна слика за тоа што мислат граѓаните во кој правец се движат односите на верските заедници и државата.

Директен повод за истражувањето беа последните локални избори во земјата. Предизборниот период, кампањата и постизборниот период, беше доволен временски период да се лоцираат постапките на политичките актери од изборите, но и на претставниците на верските заедници во контекст на изборите. Политичките актери честопати може да се видат во друштво на претставници на верските заедници при посети на верски храмови, практикување на верски обреди на јавни места, но и честопати религиозен дискурс во рамки на нивните партиски активности.

Од тие причини ова истражување имаше за цел да измери како на ова гледаат граѓаните, што од тоа оправдуваат, што не. Дали има злоупотреба или употреба на религијата во политичките процеси, но и дали верските убедувања влијаат кај граѓаните врз нивниот избор за време на изборниот процес.

За таа цел беа подготвени серија прашања, кои даваат прецизна слика на политичко-религиската симбиоза на општеството.

Првиот сет на прашања, надвор од делот за религиски барометар и довербата на граѓаните кон верските институции, беше фокусиран на тоа дали во предизборната кампања била користена религијата како средство за обезбедување гласови. Тука беа барани одговори за тоа дали и кои политички партии ја користеле религијата во изборната кампања, но од друга страна исто така се бараше одговори на тоа дали религијата, религиозноста имала пресудна улога кај испитаниците во поглед на тоа за кого би гласале.

Графичките податоци, анализата на резултатите и споредбените податоци со другите истражувања не даваат некои значајно различни поместувања за оваа тема во општеството.

Вториот сет на прашања беше насочен кон мерење на мислењето на испитаниците околу религиозната припадност на кандидатите. Прашањата требаше да дадат еден преглед на тоа како изгледа еден гласач во државата кога пред него има избор на кандидати со различна религиска припадност. Односно, целта беше да се види дали нему му се важни овие елементи при изборот, и дали е ослободен, или не, од предрасудите на религиска основа во изборниот процес.

Третиот сет прашања беше наменет кон дефинирање на релациите меѓу политиката и религијата. Каква е улогата на политиката во религиските процеси, и обратно каква е улогата на верските институции во политичките процеси. Конкретно овде беше анализирана перцепцијата на граѓаните за улогата, јавните настапи, поддршката и неподдршката на верските претставници кон одредени политички актери и процеси, но и взаемниот однос на политиката и религијата. Од одговорите на овие прашања може да се согледа потенцијална фаворизираност на одредени политички

партии и идеологии од страна на верските заедници.

Сите овие елементи на ова истражување се исклучително важни за контекстот на македонскиот мултирелигиозен мозаик, но истовремено и добра основа за анализа на политичките процеси и текови.

Од ова истражување може да се гради релативно стабилен и издржан став во поглед на можните меѓусебни влијанија на политиката и религијата во ова општество. Нивното следење е добра основа за анализирање на можните чекори кои би требало да превенираат евентуални злоупотреби.

Од сите досегашни истражувања на оваа тема, може да се извлече еден општ заклучок дека политиката и религијата во земјата имаат тенденција на взаемни влијанија, но линијата на пристојност во односите не е надмината. Влијанието на религијата врз политиката е далеку помало, во споредба со влијанието на политиката врз религијата.

Она што е некаква константа е јавното демонстрирање религиозност на одредени политички актери, како што е константа мислењето на јавноста дека тоа е недозволиво.

Концепт на истражувањата

Концептот на мулти-религиска држава е соодветен за македонските прилики, со оглед дека мулти-конфесионалноста и од историски, но и од современ аспект претставува значајна карактеристика на македонското општество која влијае врз процесите и го обликува развојот на државата. Доколку се имплементира правилно, концептот на мулти-религиска држава може да биде значајна кохезивна сила помеѓу граѓаните со различна вероисповед, но во случај на погрешна имплементација или злоупотреба и сегментирање на општеството на религиска основа, мулти-конфесионалноста може да прерасне во извор на конфликти, дури и во општество како македонското каде има долга традиција на соживот помеѓу повеќе религии. Со оглед на фокусирање кон мултиетничкиот концепт во изминатите неколку децении, мултирелигискиот аспект на македонското општество е честопати занемарен, иако понекогаш се споменува како одреден импакт фактор, но без притоа сериозно да се анализира

степенот на влијание на религијата врз општествените процеси. Токму со цел да се добие една генерална слика за влијанието на религијата во македонското општество, Институтот за Политички истражувања од Скопје (ИПИС), заедно со веб-порталот religija.mk и фондацијата Конрад Аденауер (КАС), во 2016 година го започнаа проектот „Република Северна Македонија како мултиконфесионално општество.“ Проектот вклучува истражувања и анализи (кои се базирани на резултатите од тие истражувања) на повеќе општествени процеси во кои се испитува степенот на влијанието на религијата и религиозните убедувања. Основната идеја која стои зад овој проект е преку анализа на јавните перцепции и ставови кон религијата, како и нивната улога во македонското мулти-конфесионално општество, да се иницира јавна дебата и да се подигне јавната свест кон овие прашања, што би довело и до идни промени и унапредување на односите во оваа сфера, а со тоа и во самото општество.

Методологија на истражување

При спроведување на истражувањето е користена квантитативна истражувачка методологија на собирање на податоци, (преку телефонска анкета), која овозможува веродостојно и прецизно скенирање на ставовите на генералната популација. ИПИС има детален преглед на македонските телекомуникациски мрежи и нивната дата база, што овозможува целосна територијална покриеност на националните анкети. За спроведување на анкетите се користи CATI методот и dual frame sampling model (фиксни и мобилни линии). За време на интервјуата, а со цел да се постигнат високи нивоа на доверба, се користи моделот на случаен избор и анонимност во анкетирањето, кое му е посочено посебно на секој испитаник. За испитанците чиј мајчин јазик не е македонскиот се ангажираат анкетири кои ги говорат јазиците на другите заедници, со цел да се избегне можна јазична бариера во комуникацијата.

Со цел да се задржат високо поставените методолошки стандарди, креиран е репрезентативен примерок за

истражувањата на национално ниво, редовно тестиран и обновуван. Во овој примерок се запазени сите релевантни социо-демографски карактеристики на населението во РСМ. Националните анкети се спроведуваат со стратификуван примерок (во две етапи со случаен избор на испитаникот). Со оглед на спецификите на истражувањето, примерокот е стратификуван согласно регионите и населените места. Големината на примерокот се избира согласно потребите на истражувањето, а во овој случај беа вклучени 1128 испитаници со задржување на генералниот сооднос во поглед на базичните демографски карактеристики како пол, возраст, професија и образование. Стратификацијата е соодветна со најновите податоци од Државниот завод за статистика. Просечната респонзивност во анкетите зависи од самата тема на истражувањето и се движи од 30-60%, а за ова истражување беше 40% од добиените соговорници. Маргиналната грешка е помеѓу $\pm 3.2\%$ со 95% интервал на веродостојност.

Анализа

Како и претходните две истражувања на оваа тема, истражувањето насловено **„Религијата во политичките кампањи“** е спроведено по завршување на локалните избори, во втората половина на ноември 2025 година. Истражувањето е направено на сличен прашалник како и претходните две истражувања спроведени пред околу пет, односно осум години, или поточно по завршување на парламентарните избори во 2020 и локалните избори 2017, а со цел да се направи компаративна анализа и да се детектираат евентуалните промени во перцепцијата на граѓаните во изминатите неколку изборни циклуси. Ова истражување, како и претходните слични истражувања кои имаат за цел да ја детектираат поврзаноста на религијата со различни општествени процеси, спроведени во периодот 2016-2025 година, беше дел од проектот **„Република Северна Македонија како мултиконфесионално општество.“**

Во минатите изборни циклуси религиозните убедувања честопати се користеа од страна на политичките партии во предизборните периоди. Религијата била секогаш една од темите на политичката кампања, а понекогаш и меѓу најзначаните сегменти на анонимната подземна негативна кампања, спроведувана од страна на политичките партии во минатото, иако со различен интензитет, во зависност од политичките околности пред изборите.

Партиите честопати ја користат религијата со цел да креираат тензии и атмосфера на конфликт со што сметаат дека полесно може да се мобилизираат нови гласови. Во минатото, на пример за време на парламентарните избори во 2016, некои од политичките партии отворено ја

промовираа религијата како еден од главните инструменти во политичката кампања.

Основна цел на ова истражување беше да се утврди перцепцијата на општеството за употребата и влијанието на религијата во политичките кампањи, како од аспект на користење на религијата од страна на различни политички субјекти, така и од аспект на пристапот на верските заедници кон политиката.

Во почетниот, односно воведен дел од анкетата се поставија неколку стандардни прашања кои се однесуваат на општата перцепција на граѓаните за религијата и нивниот однос кон религиозното учење. За таа цел беа поставени прашања во контекст на самата перцепција на религијата. Овие прашања беа вклучени и во претходните две истражувања кои се однесуваа на религијата и политичките кампањи спроведени во 2020 и 2017 година.

Првото од воведните прашања во анкетата беше **на која религија и припаѓате**, при што 72% (71% во 2020 и 77% во 2017) се изјасниле како православни и 24% (25% во 2020 и 21% во првата анкета) муслимани, додека католици, припадници на други религии или атеисти биле околу 4% (3% претходно) од испитаниците. Сепак, како што беше напоменато и во претходните слични истражувања, секогаш мора да се земе во предвид разликата помеѓу припадност и практикување на религија, каде првото е повеќе перцепирано како традиција и наследство, додека второто е личен избор на луѓето кои самостојно одлучуваат дали религијата ќе ја практикуваат или не. Токму затоа, како и претходно второто прашање од анкетата беше **дали за себе може да**

кажете дека сте религиозен/на. На ова прашање високи 50% (55% во 2020 и 50% во анкетата од 2017) кажале дека се религиозни и дополнителни 35% (31% во 2020 и 29% претходно) изјавиле дека се донекаде религиозни. Како малку или воопшто нерелигиозни се определиле 13% (14% во 2020 и 21% во 2017) од испитаниците. Кај православните овој процент е 10% (16% во 2020 и 22% во првото истражување, додека кај муслиманите 13% (4% во 2020 и 14% претходно). Овие бројки ја потврдуваат претпоставката произлезена од претходните истражувања, како и од други слични истражувања, дека Република Северна Македонија е генерално религиозна држава и тоа важи како за христијаните, така и за верниците кои се припадници на исламската религија.

Последното прашање од воведниот дел во истражувањето се однесува на перцепциите за верските заедници, односно **дали имате доверба во вашата верска заедница (МПЦ-ОА за православни, ИВЗ за муслимани итн.)** на што потврдно одговориле 53% (50% во 2020 и 41% во 2017) од православните христијани во однос на МПЦ-ОА и 29% (35% во 2020 и 49% во 2017) од муслиманите за ИВЗ. Донекаде доверба во своите верски заедници имаат 26% (20% во 2020 и 25% во 2017) од православните и 38% (32% во 2020 и 13% во 2017) од муслиманите, додека малку доверба имаат 11% (15% во 2020 и 16% во 2017) од православните и 19% (18% во 2020 и 11% во 2017) од муслиманите. Во МПЦ-ОА воопшто немаат доверба 9% (13% во 2020 и 18% во 2017), а во ИВЗ 11% (12% во 2020 и 24% во 2017) од верниците.

Во следниот дел од анкетата се мереше перцепцијата на граѓаните околу користењето на религијата во предизборните кампањи на политичките партии на неодамна завршените парламентарни избори. Прашањето гласеше

дали во предизборната кампања беше користена религијата и религиозните чувства на граѓаните со цел да се привлечат повеќе гласови од страна на политичките партии. На ова прашање потврдно одговориле 11% (17% во 2020 и 20% во истражувањето од 2017) од испитаниците, 17% (19% во 2020 и 23% во 2017) сметаат дека донекаде е користена религијата во кампањите на политичките партии, 12% (15% во 2020 и 13% во 2017) дека донекаде не е користена, додека 39% (34% во 2020 и 26% во 2017) сметаат дека религијата воопшто не била користена во кампањата за локалните избори. Од овие одговори произлегува дека за околу 28% (36% во 2020 и 43% во 2017) од испитаниците религијата е повеќе или помалку употребена во кампањата, а околу 51% (49% во 2020 и 39% во 2017) таа малку или воопшто не се користи од страна за партиите. *Иако е сеуште релативно висок процентот на испитаници кои сметаат дека религијата е употребена во кампањата за последните избори може да се забележи тренд на намалување на употреба на религијата во политичка кампања доколку резултатите се споредат со претходните истражувања направени во 2020 и 2017 година.*

Одредено намалување на перцепцијата за користење на религија во кампањите се потврдува и директно во одговорите на следното прашање, **односно споредено со претходни избори дали сега има повеќе, помалку или исто користење на религија и религиозни симболи во политичките кампањи.** На ова прашање 14% од испитаниците одговориле дека има повеќе (5% повеќе и 9% донекаде повеќе), 27% сметаат исто како и претходно, додека 23% (8% донекаде помалку и 15% помалку) сметаат дека на последните избори партиите користеле помалку религија и религиозни симболи во политичката кампања.

Иако се намалува перцепцијата кај граѓаните во однос користењето на религијата во кампањите од страна на партиите, сепак се наметнува претпоставката дека политичките партии сеуште сметаат дека може да привлечат одреден број на гласови апелирајќи на религиозните чувства на граѓанинот.

Сепак слично како и во претходните истражувања, само кај релативно мал дел од граѓаните користењето на религијата во кампањата имало влијание во нивниот избор за кого би гласале на денот на изборите. Имено само 6% (8% во 2020 и 7% во 2017) сметаат дека користењето религијата и религиозните симболи во предизборните кампањи имаат влијание за кого да се определат на денот на гласање, а 10% (исто 10% во 2020 и 7% во 2017) сметаат дека религијата донекаде може да влијае на нивниот избор. Од друга страна 10% (15% во 2020 и 8% во 2017) сметаат дека религијата има многу мало влијание, додека најголем дел од граѓаните или 66% (64% во 2020 и 74% во 2017) сметаат дека религијата нема никакво влијание во однос на нивниот политички избор на денот на изборите.

Од претходните одговори се забележува дека и понатаму е валиден заклучокот дека политичките партии во своите кампањи (иако со јасен тренд на намалување) користат инструменти кои се надвор од политичката сфера, во овој случај религијата, иако политичката корист од ова е релативно мала. Сепак, со оглед дека за партиите секој глас е важен очигледно е дека тие сеуште прибегнуваат (а најверојатно ќе продолжат и понатаму иако со помал интензитет) кон дополнителни мерки за поврзување на партијата со нови потенцијални гласачи, особено кога се забележува тренд на намалување на излезноста во последните неколку изборни циклуси.

Оваа претпоставка може да се потврди и во одговорите на следните две прашања, односно на прашањето **дали според вас е прифатливо кандидатите за градоначалници да бараат благослов од верски претставници за време на кампања или по изборот за градоначалник** 21% од граѓаните одговориле потврдно, додека 64% од испитаниците сметаат дека тоа не е прифатливо. На прашањето **дали за вас е пресудна религиозноста на кандидатите за тоа за кого би гласале** 11% одговориле со да и дополнителни 13% со донекаде да. Од друга страна со донекаде не одговориле 12% а со не, воопшто високи 57% од испитаниците. Доколку се споредат афирмативните одговори на овие две прашања, со одговорите на претходните две може да се забележи дека кај околу дваесетина проценти од граѓаните користењето на религијата во политичките кампањи од страна на политичките партии, може да има влијание за кого тие би се определиле на гласачкото ливче на денот на избори. Имено, околу 14% сметаат дека повеќе се користи религија во кампањите, за околу 16% спомнување на религија има влијание за кој ќе гласаат, за 21% е прифатливо кандидатите да бараат благослов, а за 24% е донекаде или целосно пресудна религиозноста на кандидатите при нивниот избор.

Со оглед дека не сите политички субјекти еднакво ја користат религијата во своите политички кампањи, на испитаниците им беше поставено прашањето, **на скала од 1 до 5, колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања**. Притоа на граѓаните им беа наброени политичките партии кои ќе бидат застапени во новиот парламент. Врз основа на оцените од 1 до 5 беа изведени средните вредности за секоја партија соодветно. Според испитаниците, религијата се користи најмалку во политичките

кампањи на Левица со просечна оцена 1,74 (1,95 во 2020), потоа кај СДСМ со просечна оцена од 1,84 (2,01 во 2020 и 2,40 на претходната анкета 2017) и ВМРО-ДПМНЕ со просечна оцена од 2,34 (2,44 во 2020 и 2,60 во 2017). Кај партиите на етничките албанци, според граѓаните религијата се користи во нешто поголем интензитет и тоа: кај ДУИ просечната оценка е 2,73 (2,80 во 2020 и 3,38 во 2017) и кај коалицијата ВРЕДИ 2,65.

Од резултатите на ова прашање, освен заклучокот дека *според граѓаните, етничките албански партии сеуште донекаде повеќе ја користат религијата во предизборните кампањи, се наметнува и заклучокот дека се забележува намалување, во користењето на религијата во политичките кампањи и тоа кај сите партии генерално со што се потврдува трендот забележан меѓу првото и второто истражување во 2017 и 2020 година.*

Во претходните прашања се мереа ставовите на испитаниците околу користењето на религијата во предизборната кампања. Основна цел на следното прашање е да се утврдат перцепциите на граѓаните во однос на тоа дали воопшто треба или не треба да се користи религијата во политичка кампања. Тие беа запрашани **дали сметате дека користењето на религијата и религиозните симболи во изборните кампањи е дел од едно нормално политичко претставување на програмата и заложбите на една политичка партија или тоа претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните?** Најголем дел од испитаниците одговориле дека користењето на религијата во кампањите претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните, односно 68% (80% во 2020, а 71% во 2017) од испитаниците (76% (83% во 2020) од православните и 47% (72% во 2020) од муслиманите), додека само мал дел од

испитаниците или 9% (11% во 2020 и во 2017) или 7% од православните (8% во 2020) и 13% од муслиманите (20% во 2020) сметаат дека користењето на религијата е дел од *нормалното политичко претставување*, што наведува на заклучокот дека *граѓаните се против користењето на религија и религиозни симболи во политичка кампања.*

Следните две прашања во анкетата се однесуваа на перцепцијата на граѓаните во однос на заложбите за градење или обнова на верски објект како дел од предизборните ветувања на партиите и кандидатите. Имено на прашањето **дали сметате дека изградба/обнова на верски објект треба да биде дел од програмата на кандидатите за градоначалник**, 26% од испитаниците одговориле потврдно, додека 61% биле против, а на прашањето **дали би гласале за кандидат кој во својата програма вклучува изградба на верски објект од друга религија** исто така 26% одговориле потврдно, а 53% одговориле со не. Одговорите на двете прашања се многу слични и кај христијаните и кај муслиманите. Од овие одговори може да се заклучи дека *повеќето граѓани се против предизборни ветувања поврзани со градење или обнова на верски објекти, без оглед на тоа чиј објект треба да се обнови или гради и тоа важи подеднакво и за христијаните и за муслиманите.* Во одговорите на овие прашања повторно се забележува трендот присутен и во претходните одговори, а поради кој се наметна и заклучок дека кај приближно дваесетина проценти од граѓаните користењето на религијата во предизборни кампањи може да даде одреден политички резултат.

Следното прашање беше креирано со цел да се утврди колкава е поврзаноста на религијата и наклонетоста кон одреден политичар или политичка опција. На прашањето **дали би гласале за политичар**

кој е со вероисповед различна од вашата?

52% (33% во 2020) одговориле потврдно, од кои 58% (33% во 2020) православни и 36% (32% во 2020) муслимани), иако релативно високи 35% (58% во 2020) одговориле негативно (31% и 46% кај христијани и муслимани следствено, за разлика од 2020 каде процентот е 58% и кај двете главни конфесии). Од ова произлегува дека за разлика од истражувањето во 2020 *повеќе од половината македонски граѓани би гласале за политичар со различна вероисповед од нивната, иако за голем број граѓани конфесијата кон која припаѓаат одредени политичари сеуште има одлучувачка улога во поддршката кон одредена политичка опција која тие ја претставуваат, како клучен предуслов (или исклучувачки фактор) за тие воопшто да размислат дали ќе гласаат за нив, без разлика на нивната политичка ориентација, преференци и дали тие воопшто ја истакнуваат религијата во своите политички портфолија. Сепак за разлика од претходно има големо намалување на политичките преференци кои исклучуваат гласање за кандидат со различна конфесија што е особено истакнато кај христијаните (намалување од 58% во 2020 на 31% сега), а ова намалување донекаде се забележува и кај муслиманите (од 58% 2020 на 46%) во ова истражување.*

Во однос на перцепцијата на граѓаните околу **влијанието на религијата врз политичките процеси во општеството**, околу 50% (60% во 2020) од испитаниците сметаат дека религијата има влијание врз политичките процеси (16% целосно и 34% донекаде), додека со спротивен став се релативно пониски 35% (30% во 2020). Како и во претходното истражување може да се заклучи дека одреден импакт врз ставовите на граѓаните кои во мнозинство сметаат дека религијата има влијание во политичките процеси, освен користењето на религијата во креирање

на политичката идентитетска матрица имаат и употребата на верските симболи во испраќање на политички пораки, како и вклученоста на верските заедници во одредени политички процеси. Сепак треба да се напомене дека иако сеуште високи, има одредено намалување кај овие перцепции споредено со претходните истражувања.

Со цел да се проверат претпоставките произлезени од одговорите на претходното прашање, следните три прашања се однесуваат на перцепциите на граѓаните за употребата на политиката и дневно-политичките настани од страна на верските лидери. Овие прашања во сличен или ист формат беа поставени и во анкетите спроведени во 2020 и 2017 година. На прашањето **според вас дали има политички пораки во јавните настапи на верските лидери?** 38% (47% во 2020 и 38% во 2017) или 42% од православните (исто 42% во 2020 и 37% во 2017) и 28% од муслиманите (59% во 2020 и 43% во 2017) одговориле потврдно, а 40% (34% во 2020 и 33% во 2017) или 35% од православните (36% во 2020 и 34% во 2017) и 54% од муслиманите (31% во 2020 и 30% во 2017) сметаат дека нема политика во јавните настапи на верските лидери. На прашањето **дали според вас е прифатливо верските лидери да се произнесат со став за одредени политички проблеми во јавноста?** 19% (25% во 2020 и 24% во 2017), односно 20% (14% во 2020 и 20% во 2017) од православните и 17% (53% во 2020 и 38% во 2017) од муслиманите одговориле дека тоа е прифатливо, но за високи 68% (67% во 2020 и 53% во 2017) или за 70% (77% во 2020 и 59% во 2017) од православните и 64% (40% во 2020 и 35% во 2017) од муслиманите тоа е неприфатливо. Во одговорите на ова прашање се забележува исчезнување на претходната релативно голема дискрепанца меѓу православните и муслиманските испитаници и тренд кој кај православните претставува континуитет на перцепцијата

на неодобрување на праќање политички пораки од страна на верските лидери, додека кај муслиманите сериозно намалување на претходно високиот процент на одобрување на политички пораки од страна на верските лидери, со што практично исчезнува претходно високиот јаз во перцепциите на припадниците на двете најголеми конфесии по однос на ова прашање.

Следното прашање гласеше **дали за вас е прифатливо верските лидери да зборуваат и јавно да се произнесуваат во корист на одредени политички субјекти во своите проповеди?** На ова прашање со да одговориле 10% (15% во 2020), а со не 77% (76% во 2020) од испитаниците. За разлика од релативно високата дискрепанца по однос на ова прашање во 2020 година каде само 8% од православните, а релативно високи 35% од муслиманите одговориле со да, во ова истражување речиси идентични 10% од православните и 11% од муслиманите одговориле потврдно на ова прашање.

Од одговорите на овие прашања може да се заклучи дека за разлика од претходната анкета во 2020 како и во анкетата во 2017 година каде се наметна заклучокот дека политиката е повеќе присутна кај муслиманските верски лидери, отколку кај православните и дека и за самите муслимански верници тоа е поприфатливо, во ова истражување речиси и да не постои разлика помеѓу православните и муслиманите во однос на високиот степен на противење на мешање на политиката и религијата, особено од страна на верските претставници и лидери.

Во ист контекст беа и одговорите на следното прашање **дали е според вас прифатливо политичарите да се произнесуваат по одредени верски прашања**, каде 20% одговориле потврдно, додека 66% сметаат дека не е прифатливо

за политичарите да се произнесуваат по одредени верски прашања.

На прашањето **колкаво влијание имаат верските лидери и заедници во политиката** 49% (55% во 2020) од испитаниците изјавиле големо или донекаде големо. Дека имаат мало или воопшто немаат влијание одговориле 33% (36% во 2020) од испитаниците од што може да се заклучи дека *повеќето граѓани сметаат дека верските лидери и заедници имаат одредено влијание во политиката.*

Последните две прашања се однесуваа на ставот на верските лидери кон одредена политичка партија во предизборниот период. Имено првото прашање беше **според вас дали верските заедници фаворизираат одредена партија за време на изборите**, на што потврдно одговориле 24% од испитаниците, додека 34% сметале дека верските заедници немале фаворит за време на изборниот период. Второто прашање беше наменето само за граѓаните кои сметале дека верските заедници фаворизирале одредена партија и тие беа запрашани **која партија според вас била фаворизирана од страна на верските заедници**. Дека тоа е ВМРО-ДПМНЕ сметаат 6%, исто толку се изјасниле и за коалицијата НАИ, предводена од ДУИ, додека за коалицијата ВРЕДИ се одлучиле 5% од испитаниците. Дека верските заедници ја фаворизираат СДСМ сметаат помалку од еден процент од испитаниците, исто како и за некоја друга партија. Од овие одговори може да се донесе заклучок дека *релативно мал број од граѓаните, односно помалку од една четвртина сметаат дека верските заедници фаворизирале одредена партија, а од тие што сметаат дека е тоа така, по околу 6% (за секоја одделно) се одлучиле за ВМРО-ДПМНЕ, НАИ и ВРЕДИ.*

Заклучок

- Иако е сеуште релативно висок процентот на испитаници кои сметаат дека религијата е употребена во кампањата за последните избори може да се забележи тренд на намалување на употреба на религијата во политичка кампања доколку резултатите се споредат со претходните истражувања направени во 2020 и 2017 година.
- Иако се намалува перцепцијата кај граѓаните во однос користењето на религијата во кампањите од страна на партиите, сепак се наметнува претпоставката дека политичките партии сеуште сметаат дека може да привлечат одреден број на гласови апелирајќи на религиозните чувства на граѓанинот.
- Сепак слично како и во претходните истражувања, само кај релативно мал дел од граѓаните користењето на религијата во кампањата имало влијание во нивниот избор за кого би гласале.
- И понатаму е валиден заклучокот дека политичките партии во своите кампањи (иако со јасен тренд на намалување) користат инструменти кои се надвор од политичката сфера, во овој случај религијата, иако политичката корист од ова е релативно мала.
- Очигледно е дека партиите сеуште прибегнуваат (а најверојатно ќе продолжат и понатаму иако со помал интензитет) кон дополнителни мерки за поврзување на партијата со нови потенцијални гласачи, особено кога се забележува тренд на намалување на излезноста во последните неколку изборни циклуси.
- Може да се забележи дека кај околу дваесетина проценти од граѓаните користењето на религијата во политичките кампањи од страна на политичките партии, може да има влијание за кого тие би се определиле на гласачкото ливче на денот на избори.
- Според граѓаните, етничките албански партии сеуште донекаде повеќе ја користат религијата во предизборните кампањи, се наметнува и заклучокот дека се забележува намалување, во користењето на религијата во политичките кампањи и тоа кај сите партии генерално со што се потврдува трендот забележан меѓу првото и второто истражување во 2017 и 2020 година.
- Граѓаните се против користењето на религија и религиозни симболи во политичка кампања.
- Повеќето граѓани се против предизборни ветувања поврзани со градење или обнова на верски објекти, без оглед на тоа чиј објект треба да се обнови или гради и тоа важи подеднакво и за христијаните и за муслиманите.
- Повеќе од половината македонски граѓани би гласале за политичар со различна вероисповед од нивната, иако за голем број граѓани конфесијата кон која припаѓаат одредени политичари сеуште има одлучувачка улога во поддршката кон одредена политичка опција која тие ја претставуваат, како клучен предуслов (или исклучувачки фактор) за тие воопшто да

размислат дали ќе гласаат за нив, без разлика на нивната политичка ориентација, преференци и дали тие воопшто ја истакнуваат религијата во своите политички портфолија.

- Сепак за разлика од претходно има големо намалување на политичките преференци кои исклучуваат гласање за кандидат со различна конфесија што е особено истакнато кај христијаните (намалување од 58% во 2020 на 31% сега), а ова намалување донекаде се забележува и кај муслиманите (од 58% 2020 на 46%) во ова истражување.
- Одреден импакт врз ставовите на граѓаните кои во мнозинство сметаат дека религијата има влијание во политичките процеси, освен користењето на религијата во креирање на политичката идентитетска матрица имаат и употребата на верските симболи во испраќање на политички пораки, како и вклученоста на верските заедници во одредени политички процеси. Сепак треба да се напомене дека иако сеуште високи, има одредено намалување кај овие перцепции споредено со претходните истражувања.
- Се забележува исчезнување на претходната релативно голема дискрепанца меѓу православните и муслиманските испитаници и тренд кој кај православните претставува континуитет на перцепцијата на неодобрување на праќање политички пораки од страна на верските лидери, додека кај муслиманите сериозно намалување на претходно високиот процент на одобрување на политички пораки од страна на верските лидери, со што практично исчезнува претходно високиот јаз во перцепциите на

припадниците на двете најголеми конфесии по однос на ова прашање.

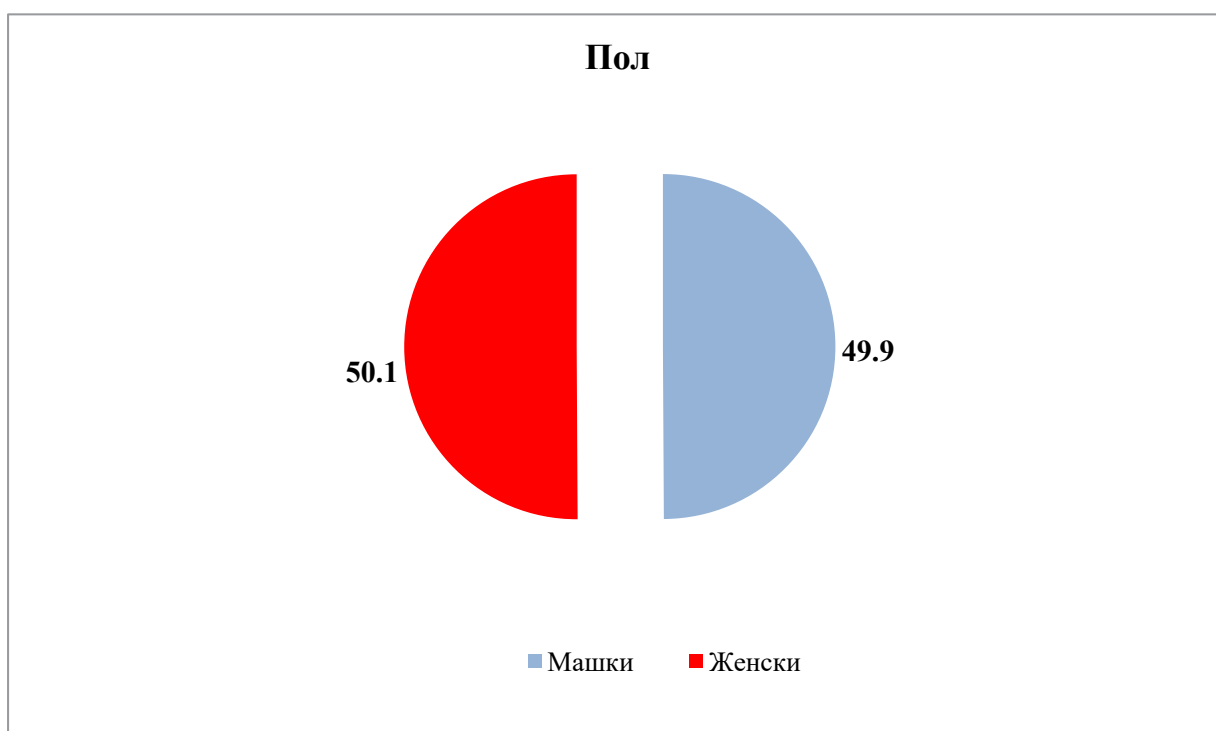
- За разлика од претходната анкета во 2020 како и во анкетата во 2017 година каде се наметна заклучокот дека политиката е повеќе присутна кај муслиманските верски лидери, отколку кај православните и дека и за самите муслимански верници тоа е поприфатливо, во ова истражување речиси и да не постои разлика помеѓу православните и муслиманите во однос на високиот степен на противење на мешање на политиката и религијата, особено од страна на верските претставници и лидери.
- Повеќето граѓани сметаат дека верските лидери и заедници имаат одредено влијание во политиката.
- Релативно мал број од граѓаните, односно помалку од една четвртина сметаат дека верските заедници фаворизирале одредена партија, а од тие што сметаат дека е тоа така, по околу 6% (за секоја одделно) се одлучиле за ВМРО-ДПМНЕ, НАИ и ВРЕДИ.

Демографски карактеристики

1.1 Табела

Пол		
	Испитаници	Процент
Машки	563	49.9
Женски	565	50.1
Вкупно	1128	100.0

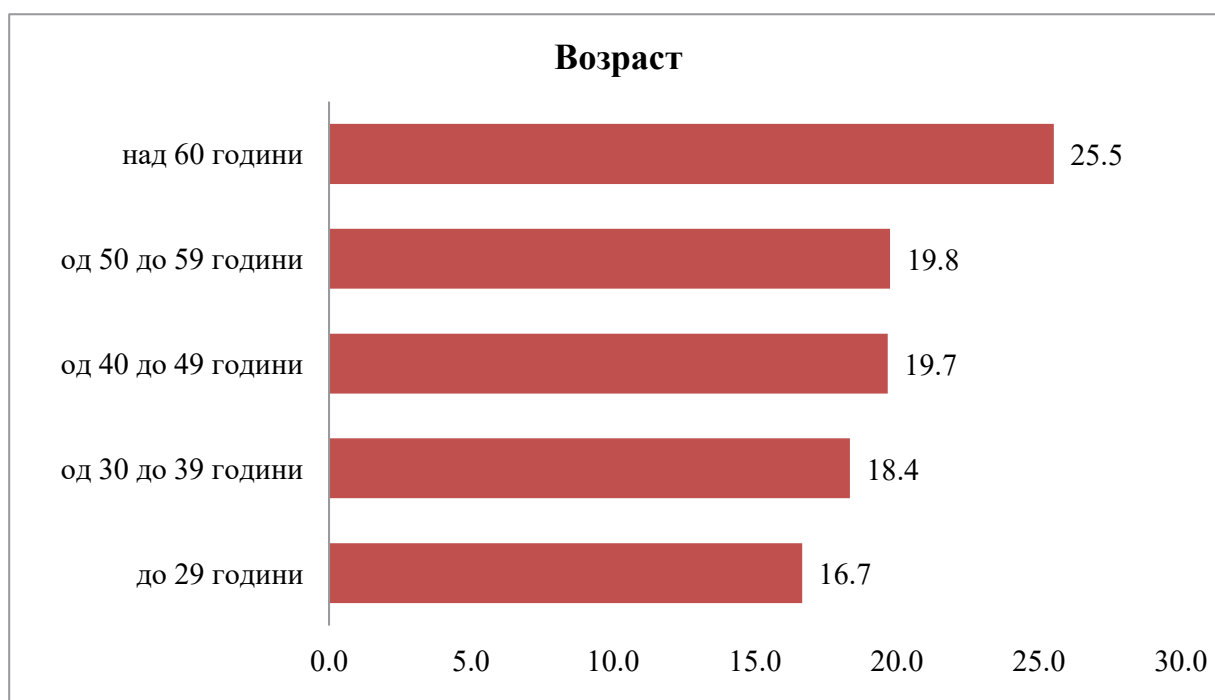
1.1 Графикон

1.2 Табела

Возраст		
	Испитаници	Процент
до 29 години	188	16.7
од 30 до 39 години	207	18.4
од 40 до 49 години	222	19.7
од 50 до 59 години	223	19.8
над 60 години	288	25.5
Вкупно	1128	100.0

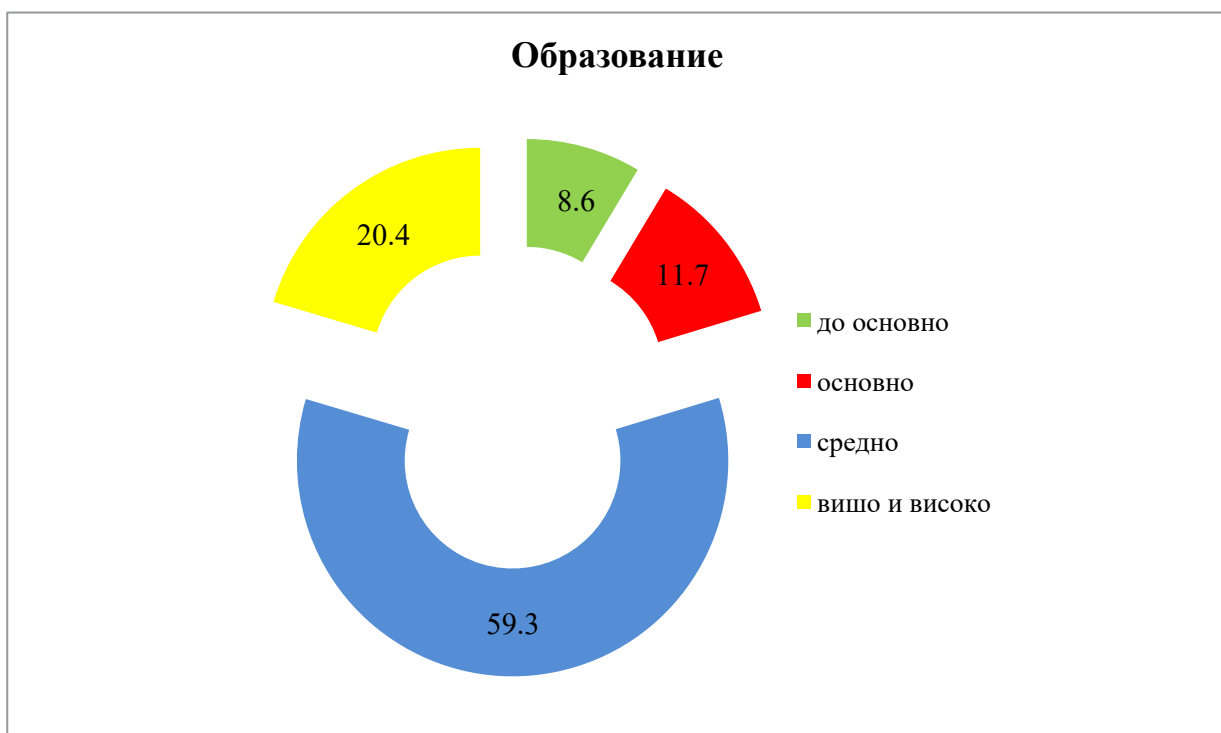
1.2 Графикон

1.3 Табела

Образование		
	Испитаници	Процент
до основно	97	8.6
основно	132	11.7
средно	669	59.3
вишо и високо	230	20.4
Вкупно	1128	100.0

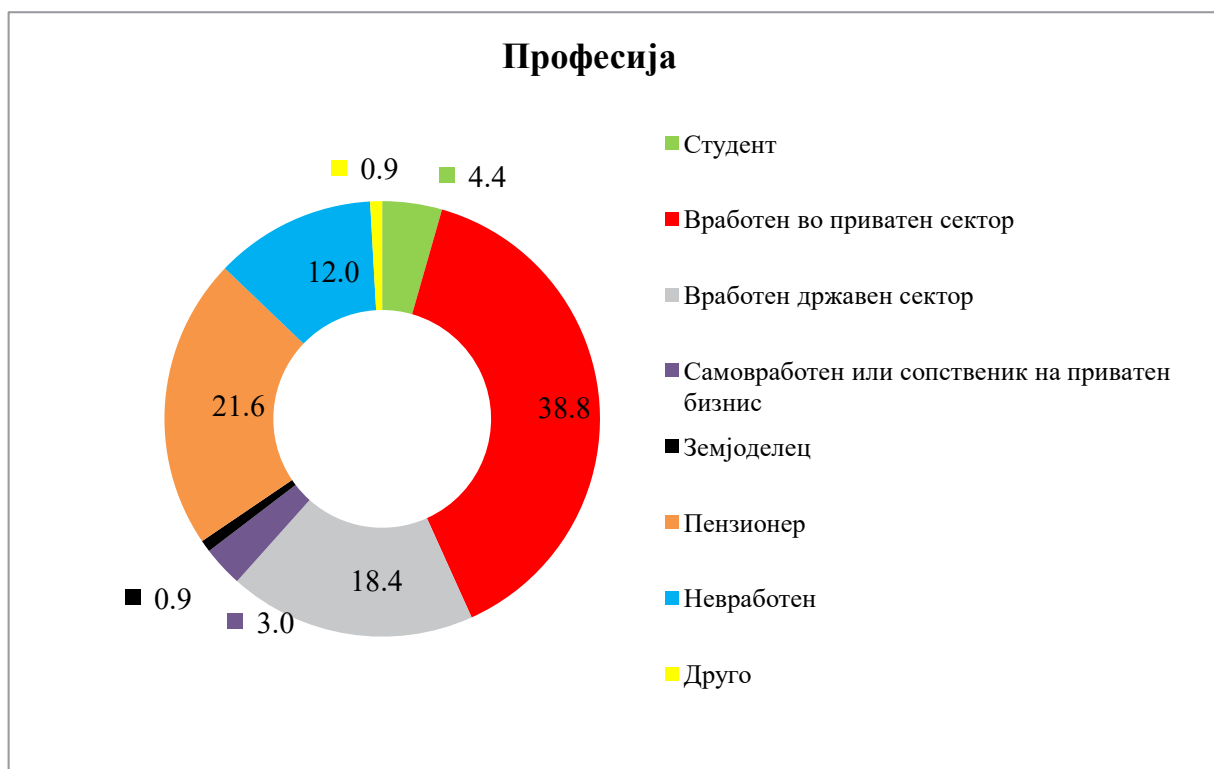
1.3 Графикон

1.4 Табела

Професија		
	Испитаници	Процент
Студент	50	4.4
Вработен во приватен сектор	438	38.8
Вработен државен сектор	207	18.4
Самовработен или сопственик на приватен бизнис	34	3.0
Земјоделец	10	0.9
Пензионер	244	21.6
Невработен	135	12.0
Друго	10	0.9
Вкупно	1128	100.0

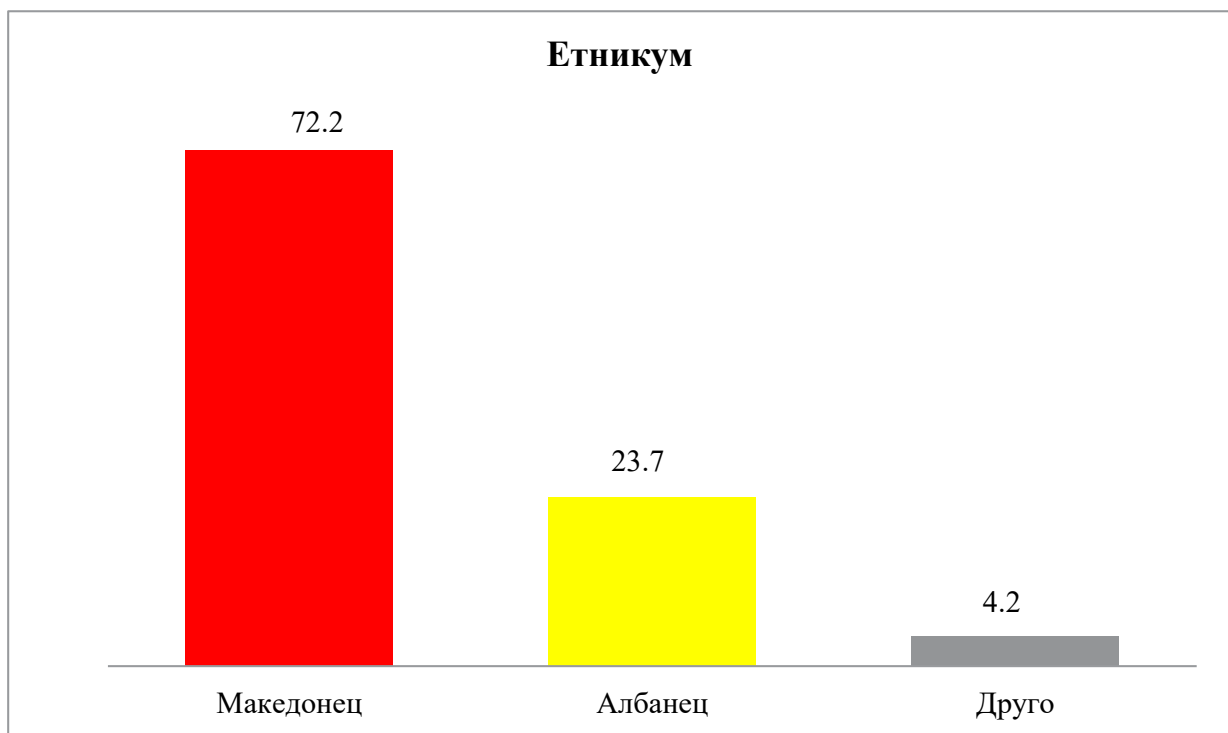
1.4 Графикон

1.5 Табела

Етникум		
	Испитаници	Процент
Македонец	814	72.2
Албанец	267	23.7
Друго	47	4.2
Вкупно	1128	100.0

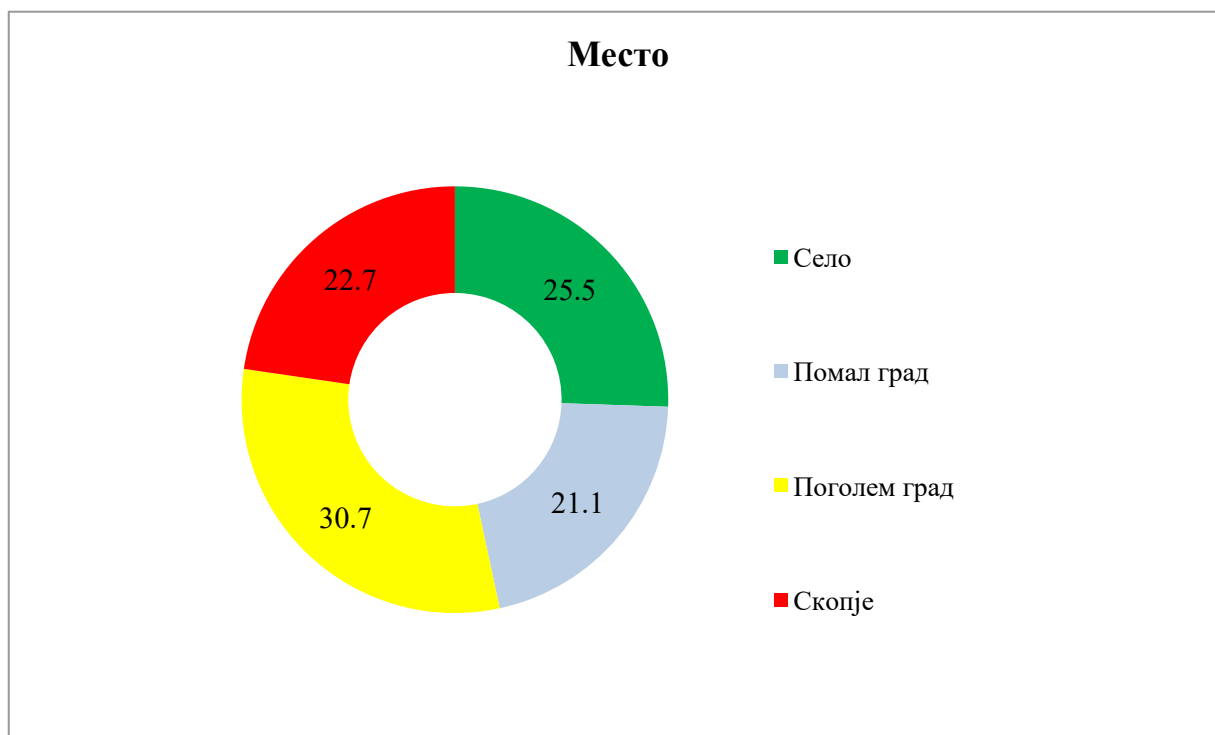
1.5 Графикон

1.6 Табела

Место		
	Испитаници	Процент
Село	288	25.5
Помал град	238	21.1
Поголем град	346	30.7
Скопје	256	22.7
Вкупно	1128	100.0

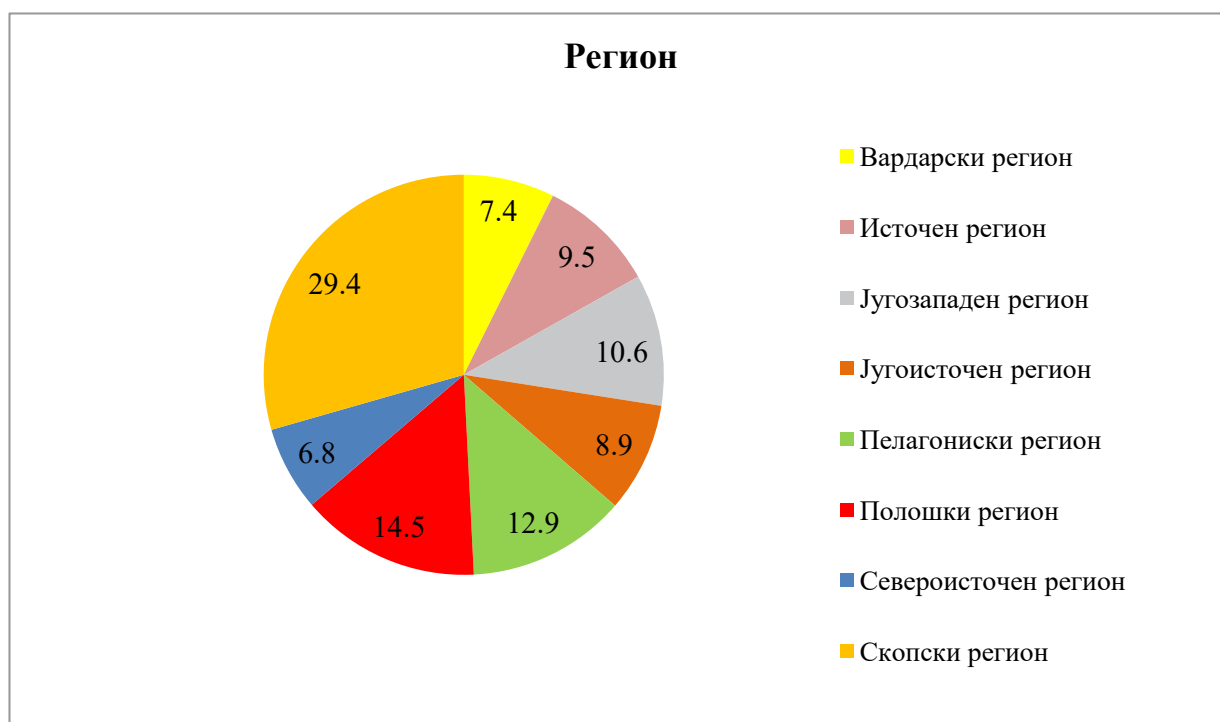
1.6 Графикон

1.7 Табела

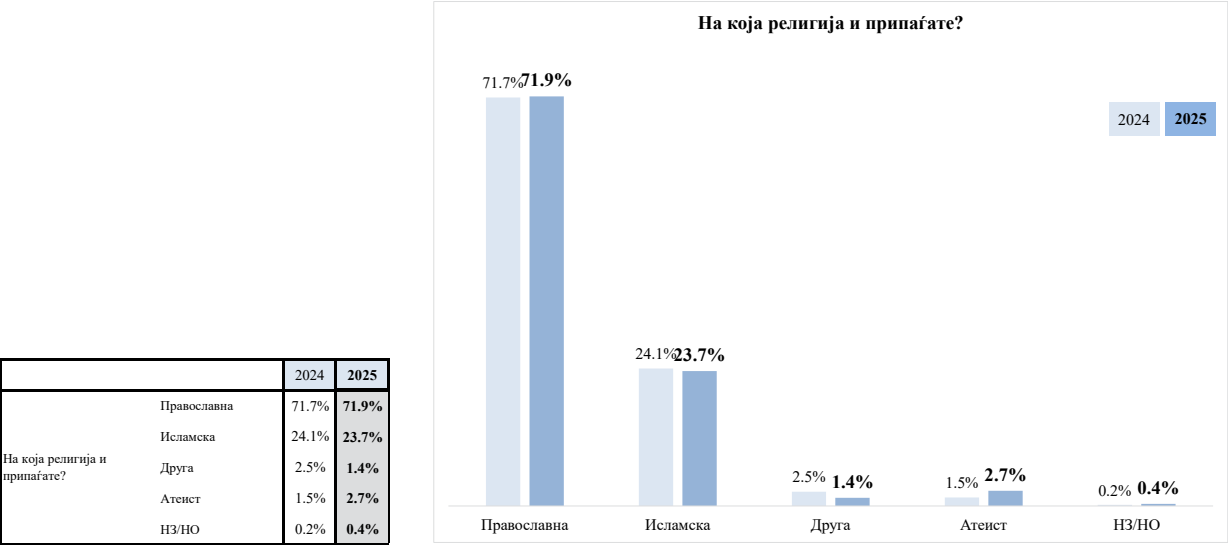
Регион		
	Испитаници	Процент
Вардарски регион	83	7.4
Источен регион	107	9.5
Југозападен регион	120	10.6
Југоисточен регион	100	8.9
Пелагониски регион	145	12.9
Полошки регион	164	14.5
Североисточен регион	77	6.8
Скопски регион	332	29.4
Вкупно	1128	100.0

1.7 Графикон

Табеларен приказ на резултатите :

П.1 На која религија и припаѓате?

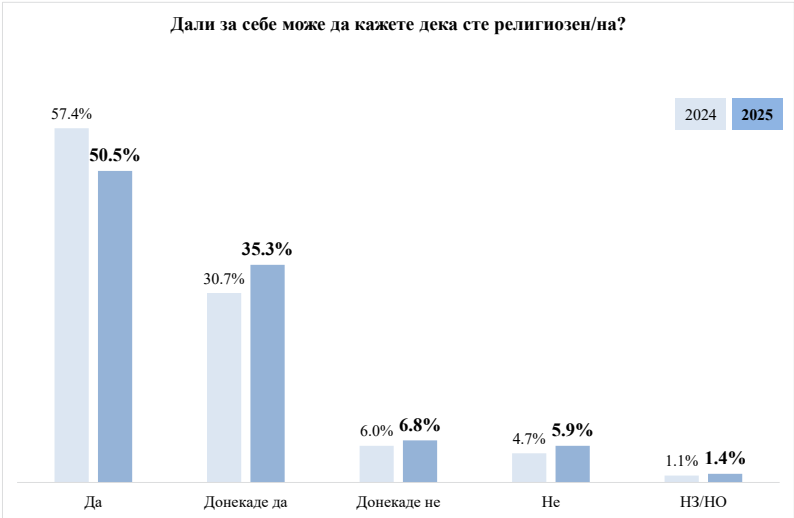

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија								
			Машки	Женски	до 29 години		30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
На која религија и припаѓаѓате?	Православна	811	71.9%	70.9%	72.9%	69.7%	67.6%	67.1%	69.5%	81.9%	68.0%	60.6%	74.3%	73.0%	78.0%	66.9%	71.0%	64.7%	80.0%	86.5%	63.7%	50.0%
	Исламска	267	23.7%	24.5%	22.8%	27.1%	26.1%	27.9%	24.7%	15.6%	23.7%	31.1%	22.1%	23.9%	18.0%	29.9%	25.6%	32.4%	10.0%	11.1%	23.7%	30.0%
	Атеист	16	1.4%	1.8%	1.1%	1.1%	2.9%		1.8%	1.4%	3.1%		1.6%	0.9%	4.0%	1.4%	1.0%	2.9%	10.0%	1.6%		
	Друга	30	2.7%	2.3%	3.0%	2.1%	2.9%	4.5%	3.6%	0.7%	4.1%	7.6%	1.8%	1.7%		1.1%	2.4%			0.8%	11.9%	20.0%
	НЗ/НО	4	0.4%	0.5%	0.2%		0.5%	0.5%	0.4%	0.3%	1.0%	0.8%	0.1%	0.4%		0.7%					0.7%	

	Етникум			Место				Регион										
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски			
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332			
Православна	98.3%		23.4%	39.6%	89.1%	79.2%	82.4%	98.8%	96.3%	48.3%	95.0%	91.7%	26.8%	66.2%	73.8%			
Исламска		95.9%	23.4%	50.3%	9.2%	17.9%	14.8%		1.9%	49.2%	2.0%	4.1%	72.0%	10.4%	21.7%			
Атеист	0.6%	0.4%	21.3%	2.1%	1.7%	1.2%	0.8%		1.9%			2.8%	1.2%	5.2%	1.2%			
Друга	0.7%	3.7%	29.8%	7.6%		1.2%	1.6%			1.7%	2.0%	1.4%		18.2%	3.0%			
НЗ/НО	0.4%		2.1%	0.3%		0.6%	0.4%	1.2%		0.8%	1.0%				0.3%			

П.2 Дали за себе можете да кажете дека сте религиозен/на?

	2024	2025
Да	57.4%	50.5%
Донекаде да	30.7%	35.3%
Донекаде не	6.0%	6.8%
Не	4.7%	5.9%
НЗ/НО	1.1%	1.4%

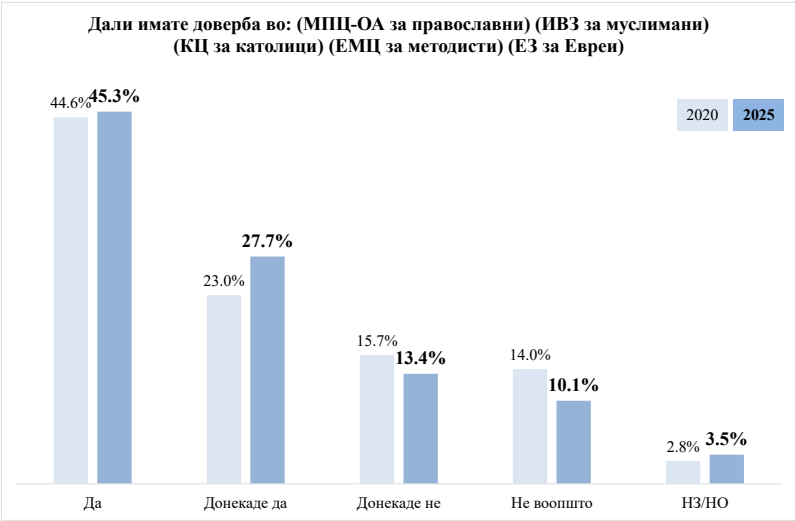

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Да	570	50.5%	50.3%	50.8%	47.9%	54.1%	44.6%	54.7%	51.0%	48.5%	56.8%	48.4%	53.9%	34.0%	49.3%	50.7%	52.9%	50.0%	54.5%	54.1%	30.0%
Донекаде да	398	35.3%	34.1%	36.5%	38.8%	31.4%	38.3%	31.4%	36.5%	36.1%	32.6%	36.5%	33.0%	50.0%	35.8%	32.9%	32.4%	30.0%	34.0%	33.3%	60.0%
Донекаде не	77	6.8%	7.3%	6.4%	5.9%	8.2%	8.6%	7.6%	4.5%	3.1%	5.3%	8.2%	5.2%	8.0%	6.8%	10.6%	2.9%	10.0%	4.1%	5.9%	10.0%
Не	67	5.9%	6.6%	5.3%	4.8%	5.3%	6.8%	5.4%	6.9%	11.3%	3.8%	5.8%	5.2%	8.0%	5.0%	5.8%	11.8%	10.0%	7.0%	5.2%	
НЗ/НО	16	1.4%	1.8%	1.1%	2.7%	1.0%	1.8%	0.9%	1.0%	1.0%	1.5%	1.0%	2.6%	3.0%					0.4%	1.5%	

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Да	53.4%	45.3%	29.8%	44.8%	56.7%	52.3%	48.8%	45.8%	49.5%	42.5%	52.0%	68.3%	53.7%	44.2%	46.7%
Донекаде да	35.3%	37.5%	23.4%	37.2%	32.4%	36.1%	34.8%	39.8%	38.3%	39.2%	36.0%	24.1%	37.8%	32.5%	35.8%
Донекаде не	5.4%	7.1%	29.8%	9.0%	6.3%	5.8%	6.3%	8.4%	6.5%	9.2%	6.0%	4.8%	4.3%	10.4%	7.2%
Не	5.0%	7.5%	12.8%	9.0%	4.6%	4.0%	6.3%	3.6%	5.6%	7.5%	6.0%	2.8%	4.3%	10.4%	7.2%
НЗ/НО	0.9%	2.6%	4.3%		1.7%	3.9%	2.4%		1.7%				2.6%	3.0%	

П.3 Дали имате доверба во: (МПЦ-ОА за православни) (ИВЗ за муслимани) (КЦ за католици) (ЕМЦ за методисти) (ЕЗ за Евреи)?

	2020	2025
Да	44.6%	45.3%
Дали имате доверба во: Донекаде да (МПЦ-ОА за православни)	23.0%	27.7%
(ИВЗ за муслимани) (КЦ Донекаде не за католици) (ЕМЦ за за католици) (ЕМЦ за методисти) (ЕЗ за Евреи) методисти) (ЕЗ за Евреи)	15.7%	13.4%
Не воопшто	14.0%	10.1%
НЗ/НО	2.8%	3.5%

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самовработен/сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Да	511	45.3%	45.3%	45.3%	33.0%	44.9%	42.8%	43.0%	57.3%	47.4%	53.0%	43.5%	45.2%	6.0%	44.1%	38.2%	38.2%	80.0%	60.2%	46.7%	50.0%
Дали имате доверба во: Донекаде да (МПЦ-ОА за православни)	312	27.7%	26.1%	29.2%	25.5%	26.1%	27.9%	35.4%	24.0%	24.7%	30.3%	27.5%	27.8%	38.0%	29.0%	30.9%	20.6%	10.0%	23.8%	24.4%	30.0%
(ИВЗ за муслимани) (КЦ Донекаде не за католици) (ЕМЦ за за католици) (ЕМЦ за методисти) (ЕЗ за Евреи) методисти) (ЕЗ за Евреи)	151	13.4%	14.9%	11.9%	26.1%	15.5%	11.3%	8.5%	9.0%	13.4%	8.3%	15.5%	10.0%	38.0%	14.2%	15.0%	17.6%		8.2%	9.6%	
Не воопшто	114	10.1%	9.9%	10.3%	11.7%	11.1%	13.5%	10.8%	5.2%	8.2%	4.5%	10.6%	12.6%	18.0%	9.4%	14.0%	23.5%	10.0%	3.7%	11.1%	20.0%
НЗ/НО	40	3.5%	3.7%	3.4%	3.7%	2.4%	4.5%	2.2%	4.5%	6.2%	3.8%	2.8%	4.3%		3.4%	1.9%			4.1%	8.1%	

	Етникум			Место				Регион								
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помаат град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелониски	Полониски	Североисточен	Скопски	
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332	
Да	52.6%	28.1%	17.0%	36.1%	55.0%	53.8%	35.2%	44.6%	53.3%	33.3%	53.0%	69.0%	50.0%	28.6%	36.1%	
Дали имате доверба во: (МПЦ-ОА за православни)	Донекаде да	24.8%	37.5%	21.3%	34.0%	25.6%	19.4%	33.6%	31.3%	20.6%	25.0%	26.0%	14.5%	29.9%	35.1%	33.4%
(ИВЗ за муслимани) (КЦ за католици) (ЕМЦ за методисти) (ЕЗ за Евреи)	Донекаде не	10.7%	20.2%	21.3%	19.4%	6.3%	13.3%	13.3%	12.0%	12.1%	21.7%	9.0%	5.5%	11.6%	23.4%	14.5%
	Не воопшто	9.1%	10.1%	27.7%	7.6%	10.5%	10.4%	12.1%	8.4%	12.1%	16.7%	10.0%	5.5%	7.3%	10.4%	10.8%
	НЗ/НО	2.8%	4.1%	12.8%	2.8%	2.5%	3.2%	5.9%	3.6%	1.9%	3.3%	2.0%	5.5%	1.2%	2.6%	5.1%

П.4 Само што завршија локалните избори. Дали во предизборната кампања беше користена религијата и религиозните чувства на граѓаните со цел да се привлечат повеќе гласови од страна на политичките партии?

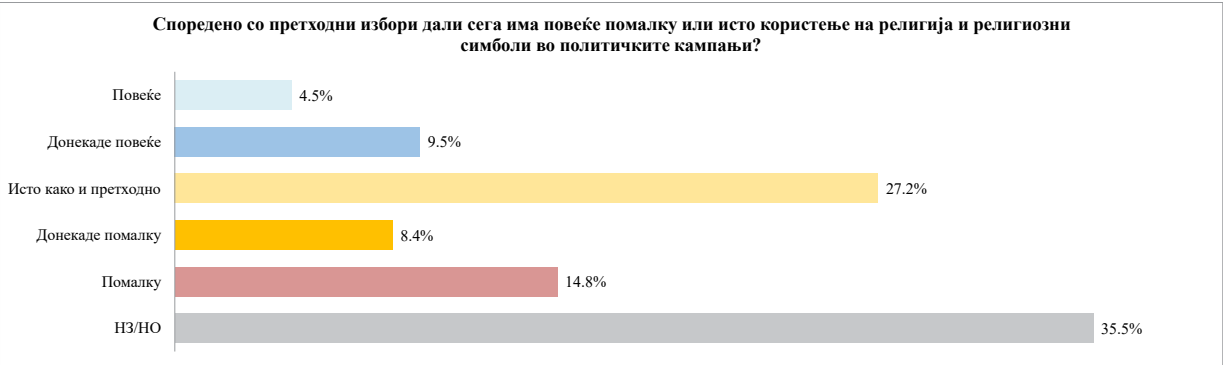
	2020	2025
Само што завршија локалните избори. Дали во предизборната кампања беше користена религијата и религиозните чувства на граѓаните со цел да се привлечат повеќе гласови од страна на политичките партии?		
Да	16.7%	10.9%
Донекаде да	19.2%	16.6%
Донекаде не	14.7%	11.6%
Не	33.8%	39.1%
НЗ/НО	15.7%	21.8%

	ВКУПНО		Пол		Возраст						Образование				Професија							
			Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Незработен	Друго	
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
Само што завршија локалните избори. Дали во предизборната кампања беше користена религијата и религиозните чувства на граѓаните со цел да се привлечат повеќе гласови од страна на политичките партии?	Да	123	10.9%	11.0%	10.8%	9.6%	12.1%	11.3%	10.8%	10.8%	9.3%	10.6%	10.2%	13.9%	14.0%	10.3%	9.7%	14.7%	20.0%	10.7%	12.6%	10.0%
Донекаде да	187	16.6%	17.1%	16.1%	17.6%	14.0%	19.4%	16.1%	16.0%	20.6%	18.9%	16.9%	12.6%	14.0%	13.7%	22.7%	17.6%	10.0%	16.4%	18.5%	10.0%	
Донекаде не	131	11.6%	12.4%	10.8%	12.2%	10.1%	13.1%	13.9%	9.4%	11.3%	10.6%	13.0%	8.3%	16.0%	12.1%	10.6%	17.6%	10.0%	9.8%	12.6%		
Не	441	39.1%	41.0%	37.2%	36.2%	40.1%	41.4%	42.6%	35.8%	28.9%	31.8%	40.5%	43.5%	20.0%	45.2%	42.0%	29.4%	30.0%	33.6%	35.6%	30.0%	
НЗ/НО	246	21.8%	18.5%	25.1%	24.5%	23.7%	14.9%	16.6%	28.1%	29.9%	28.0%	19.4%	21.7%	36.0%	18.7%	15.0%	20.6%	30.0%	29.5%	20.7%	50.0%	

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Само што завршија локалните избори. Дали во предизборната кампања беше користена религијата и религиозните чувства на граѓаните со цел да се привлечат повеќе гласови од страна на политичките партии?	Да	10.1%	11.2%	23.4%	12.8%	8.0%	8.7%	14.5%	4.8%	3.7%	12.5%	11.0%	5.5%	15.2%	14.3%	13.6%
	Донекаде да	14.5%	23.2%	14.9%	19.4%	9.7%	17.6%	18.4%	16.9%	7.5%	14.2%	11.0%	13.8%	27.4%	22.1%	16.6%
	Донекаде не	9.1%	19.1%	12.8%	18.4%	8.0%	10.7%	8.6%	9.6%	5.6%	20.8%	16.0%	2.1%	14.0%	9.1%	13.0%
	Не	42.0%	32.2%	27.7%	37.2%	46.2%	39.0%	34.8%	51.8%	51.4%	37.5%	38.0%	43.4%	27.4%	44.2%	35.5%
	НЗ/НО	24.3%	14.2%	21.3%	12.2%	28.2%	24.0%	23.8%	16.9%	31.8%	15.0%	24.0%	35.2%	15.9%	10.4%	21.4%

П.5 Споредено со претходни избори дали сега има повеќе помалку или исто користење на религија и религиозни симболи во политичките кампањи?

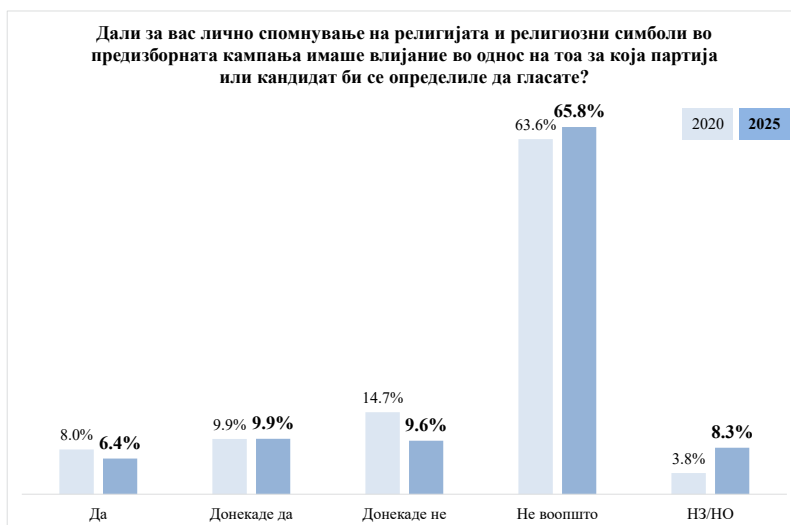

		ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
				Мажки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самостојан/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Споредено со претходни избори дали сега има повеќе помалку или исто користење на религија и религиозни симболи во политичките кампањи?	Повеќе	51	4.5%	5.0%	4.1%	3.7%	4.8%	5.4%	3.6%	4.9%	3.1%	2.3%	5.4%	3.9%	8.0%	4.6%	3.4%	11.8%	20.0%	3.7%	3.7%	
	Донекаде повеќе	107	9.5%	8.9%	10.1%	9.0%	9.2%	12.6%	8.5%	8.3%	8.2%	9.8%	9.9%	8.7%	8.0%	7.3%	13.0%	11.8%	20.0%	8.2%	12.6%	10.0%
	Исто како и претходно	307	27.2%	27.4%	27.1%	31.9%	25.1%	27.0%	24.7%	27.8%	27.8%	27.3%	27.8%	25.2%	32.0%	24.9%	25.1%	32.4%	10.0%	29.1%	33.3%	20.0%
	Донекаде помалку	95	8.4%	9.6%	7.3%	8.5%	7.7%	11.3%	9.4%	5.9%	9.3%	6.8%	9.6%	5.7%	10.0%	9.4%	9.7%	8.8%		6.1%	7.4%	10.0%
	Помалку	167	14.8%	17.1%	12.6%	11.2%	9.7%	18.0%	20.2%	14.2%	12.4%	18.2%	15.2%	12.6%	6.0%	19.6%	13.5%	17.6%	10.0%	11.9%	10.4%	
	НЗ/НО	401	35.5%	32.1%	38.9%	35.6%	43.5%	25.7%	33.6%	38.9%	39.2%	35.6%	32.1%	43.9%	36.0%	34.2%	35.3%	17.6%	40.0%	41.0%	32.6%	60.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полешки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Повеќе	4.5%	4.9%	2.1%	5.2%	2.1%	4.6%	5.9%	2.4%	0.9%	5.8%	4.0%	4.8%	4.9%	3.9%	5.7%
Донекаде повеќе	9.1%	9.4%	17.0%	9.0%	5.5%	11.6%	10.9%	10.8%	2.8%	7.5%	10.0%	11.7%	11.0%	11.7%	9.6%
Исто како и претходно	30.1%	19.1%	23.4%	26.4%	29.8%	29.8%	22.3%	41.0%	33.6%	19.2%	32.0%	27.6%	27.4%	31.2%	22.0%
Донекаде помалку	5.7%	16.5%	10.6%	12.5%	6.7%	8.4%	5.5%	7.2%	7.5%	15.0%	8.0%	1.4%	9.1%	10.4%	9.0%
Помалку	10.6%	27.7%	14.9%	22.6%	10.5%	14.7%	10.2%	3.6%	8.4%	26.7%	12.0%	8.3%	25.0%	15.6%	13.9%
НЗ/НО	40.0%	22.5%	31.9%	24.3%	45.4%	30.9%	45.3%	34.9%	46.7%	25.8%	34.0%	46.2%	22.6%	27.3%	39.8%

П.6 Дали за вас лично спомнување на религијата и религиозни симболи во предизборната кампања имаше влијание во однос на тоа за која партија или кандидат би се определиле да гласате?

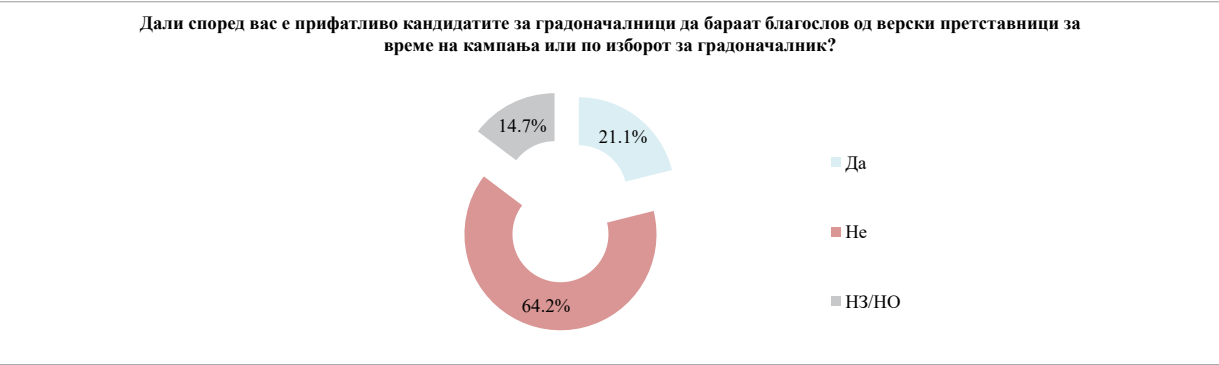
	2020	2025
Дали за вас лично спомнување на религијата и религиозни симболи во предизборната кампања имаше влијание во однос на тоа за која партија или кандидат би се определиле да гласате?		
Да	8.0%	6.4%
Донекаде да	9.9%	9.9%
Донекаде не	14.7%	9.6%
Не воопшто	63.6%	65.8%
НЗ/НО	3.8%	8.3%

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Маж	Жена	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самовработен/сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Дали за вас лично спомнување на религијата и религиозни симболи во предизборната кампања имаше влијание во однос на тоа за која партија или кандидат би се определиле да гласате?																					
Да	72	6.4%	6.2%	6.5%	9.6%	5.3%	3.2%	4.9%	8.7%	7.2%	6.1%	7.0%	4.3%	12.0%	5.9%	5.3%	5.9%	10.0%	8.6%	3.0%	10.0%
Донекаде да	112	9.9%	8.3%	11.5%	10.6%	13.5%	6.3%	10.3%	9.4%	13.4%	9.1%	10.6%	7.0%	14.0%	8.7%	8.7%	23.5%	20.0%	9.4%	11.1%	10.0%
Донекаде не	108	9.6%	9.8%	9.4%	10.6%	8.7%	8.6%	11.7%	8.7%	12.4%	11.4%	10.2%	5.7%	14.0%	9.1%	10.1%	11.8%		8.2%	11.9%	
Не воопшто	742	65.8%	68.6%	63.0%	58.5%	60.4%	75.2%	69.5%	64.2%	57.7%	65.9%	65.6%	69.6%	38.0%	67.8%	69.6%	52.9%	70.0%	63.9%	70.4%	60.0%
НЗ/НО	94	8.3%	7.1%	9.6%	10.6%	12.1%	6.8%	3.6%	9.0%	9.3%	7.6%	6.6%	13.5%	22.0%	8.4%	6.3%	5.9%		9.8%	3.7%	20.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Потолем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полишки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали за вас лично спомнување на религијата и религиозни симболи во предизборната кампања имаше влијание во однос на тоа за која партија или кандидат би се определиле да гласате?															
Да	5.9%	6.0%	17.0%	4.2%	4.2%	7.8%	9.0%	4.8%	7.5%	5.0%	6.0%	9.0%	6.1%	2.6%	6.9%
Донекаде да	6.6%	19.5%	12.8%	12.8%	7.6%	9.2%	9.8%	8.4%	4.7%	11.7%	6.0%	11.0%	12.2%	16.9%	9.3%
Донекаде не	6.4%	18.0%	17.0%	18.1%	6.7%	8.4%	4.3%	6.0%	1.9%	20.8%	11.0%	2.8%	13.4%	14.3%	8.4%
Не воопшто	74.2%	44.2%	42.6%	58.7%	75.6%	65.6%	64.8%	73.5%	84.1%	49.2%	63.0%	72.4%	61.0%	66.2%	64.2%
НЗ/НО	6.9%	12.4%	10.6%	6.3%	5.9%	9.0%	12.1%	7.2%	1.9%	13.3%	14.0%	4.8%	7.3%		11.1%

П.7 Дали според вас е прифатливо кандидатите за градоначалници да бараат благослов од верски претставници за време на кампања или по изборот за градоначалник?

		ВКУПНО		Пол		Возраст				Образование				Професија								
				Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Незработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Дали според вас е прифатливо кандидатите за градоначалници да бараат благослов од верски претставници за време на кампања или по изборот за градоначалник?	Да	238	21.1%	18.5%	23.7%	18.6%	18.8%	15.3%	21.1%	28.8%	32.0%	28.0%	19.9%	16.1%	14.0%	18.0%	19.3%	17.6%	30.0%	29.9%	20.7%	20.0%
	Не	724	64.2%	70.0%	58.4%	69.1%	58.5%	73.9%	67.7%	54.9%	51.5%	52.3%	67.7%	66.1%	72.0%	69.2%	67.1%	64.7%	50.0%	54.9%	59.3%	50.0%
	НЗ/НО	166	14.7%	11.5%	17.9%	12.2%	22.7%	10.8%	11.2%	16.3%	16.5%	19.7%	12.4%	17.8%	14.0%	12.8%	13.5%	17.6%	20.0%	15.2%	20.0%	30.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали според вас е прифатливо кандидатите за градоначалници да бараат благослов од верски претставници за време на кампања или по изборот за градоначалник?															
Да	22.7%	16.5%	19.1%	21.9%	19.7%	18.8%	24.6%	31.3%	12.1%	10.0%	20.0%	25.5%	22.6%	13.0%	25.0%
Не	62.9%	68.2%	63.8%	66.0%	63.0%	65.0%	62.1%	57.8%	63.6%	78.3%	72.0%	56.6%	59.8%	74.0%	61.7%
НЗ/НО	14.4%	15.4%	17.0%	12.2%	17.2%	16.2%	13.3%	10.8%	24.3%	11.7%	8.0%	17.9%	17.7%	13.0%	13.3%

П.8 Дали за вас е пресудна религиозноста на кандидатите за тоа за кого би гласале?

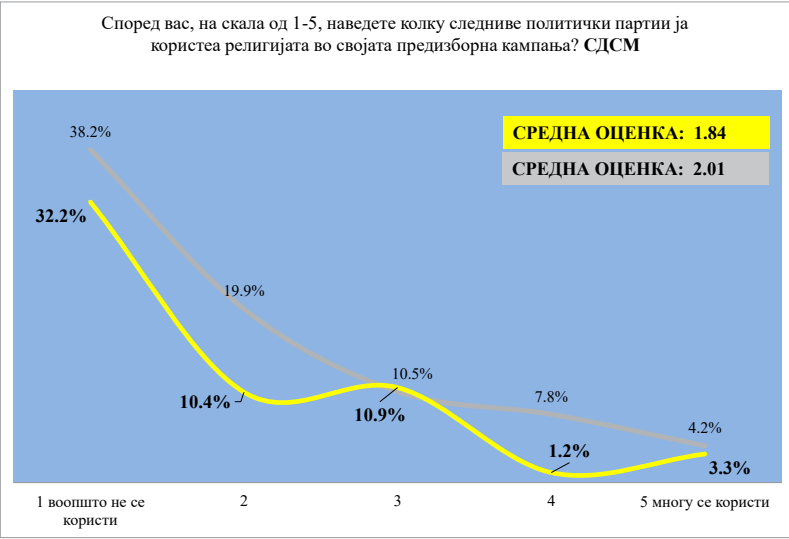

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија								
			Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	високо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самоработен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго	
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
Дали за вас е пресудна религиозноста на кандидатите за тоа за кого би гласале?	Да	127	11.3%	10.5%	12.0%	10.1%	12.1%	11.3%	10.8%	11.8%	10.3%	13.6%	11.8%	8.7%	16.0%	11.2%	8.2%	17.6%	40.0%	13.1%	8.1%	
	Донекаде да	145	12.9%	13.1%	12.6%	14.4%	15.5%	10.8%	13.5%	11.1%	12.4%	12.1%	14.5%	8.7%	18.0%	12.8%	12.6%	20.6%	20.0%	11.1%	11.1%	30.0%
	Донекаде не	133	11.8%	10.3%	13.3%	14.4%	10.6%	11.3%	15.2%	8.7%	12.4%	15.9%	11.2%	10.9%	30.0%	9.1%	15.5%	8.8%		8.2%	17.0%	
	Не воопшто	643	57.0%	59.7%	54.3%	51.6%	55.6%	58.6%	55.6%	61.5%	56.7%	52.3%	55.9%	63.0%	26.0%	58.4%	58.5%	47.1%	30.0%	61.5%	57.0%	70.0%
НЗ/НО	80	7.1%	6.4%	7.8%	9.6%	6.3%	8.1%	4.9%	6.9%	8.2%	6.1%	6.6%	8.7%	10.0%	8.4%	5.3%	5.9%	10.0%	6.1%	6.7%		

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Да	11.5%	11.2%	6.4%	9.0%	14.3%	11.3%	10.9%	7.2%	8.4%	8.3%	15.0%	18.6%	12.8%	2.6%	11.1%
Донекаде да	11.8%	17.2%	6.4%	12.8%	10.5%	12.4%	15.6%	15.7%	4.7%	11.7%	11.0%	11.0%	17.7%	7.8%	15.4%
Донекаде не	10.0%	18.0%	8.5%	18.1%	8.0%	10.7%	9.8%	21.7%	8.4%	14.2%	5.0%	8.3%	15.2%	15.6%	10.5%
Не воопшто	62.5%	38.6%	66.0%	52.8%	65.1%	56.9%	54.3%	54.2%	75.7%	54.2%	59.0%	57.9%	48.2%	68.8%	53.3%
НЗ/НО	4.2%	15.0%	12.8%	7.3%	2.1%	8.7%	9.4%	1.2%	2.8%	11.7%	10.0%	4.1%	6.1%	5.2%	9.6%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?
СДСМ

	2020	2025
1 воопшто не се користи	38.2%	32.2%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?		
2	19.9%	10.4%
3	10.5%	10.9%
4	7.8%	1.2%
СДСМ 5 многу се користи	4.2%	3.3%
НЗ/НО	19.4%	42.1%

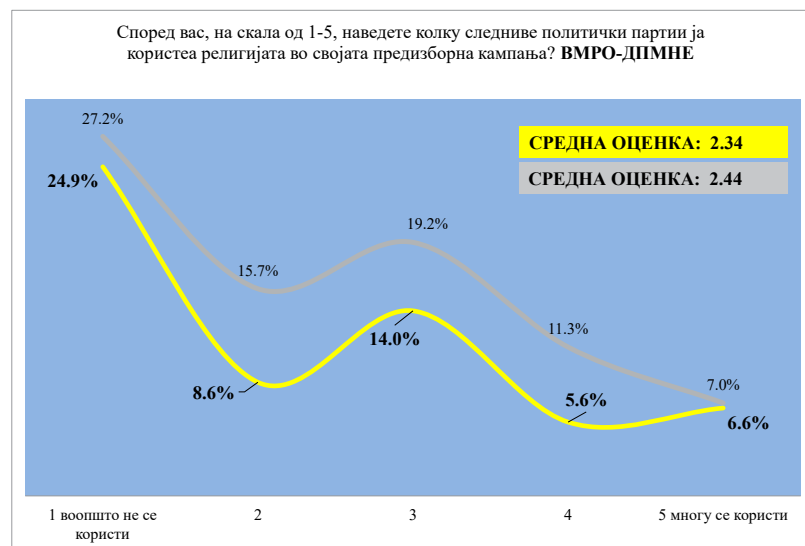

		ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? СДСМ	1 воопшто не се користи	363	32.2%	34.3%	30.1%	30.9%	28.5%	36.9%	32.3%	31.9%	24.7%	28.0%	32.9%	35.7%	20.0%	32.2%	36.2%	20.6%		33.2%	34.8%	20.0%
	2	117	10.4%	12.8%	8.0%	11.7%	9.2%	13.1%	9.4%	9.0%	11.3%	8.3%	10.8%	10.0%	22.0%	9.8%	9.7%	20.6%	30.0%	7.8%	9.6%	10.0%
	3	123	10.9%	11.2%	10.6%	9.6%	12.1%	10.4%	12.1%	10.4%	13.4%	13.6%	10.6%	9.1%	12.0%	9.1%	13.5%	8.8%	10.0%	11.1%	13.3%	
	4	13	1.2%	1.2%	1.1%	2.1%	1.4%	1.8%	0.7%	2.1%	0.8%	1.0%	1.3%	2.0%	1.1%					0.8%	3.0%	10.0%
	5 многу се користи	37	3.3%	2.7%	3.9%	2.1%	3.4%	2.3%	6.3%	2.4%	2.1%	2.3%	4.0%	2.2%	2.0%	3.9%	3.4%	2.9%		1.6%	5.2%	
НЗ/НО		475	42.1%	37.8%	46.4%	43.6%	46.9%	36.0%	38.1%	45.5%	46.4%	47.0%	40.7%	41.7%	42.0%	43.8%	37.2%	47.1%	60.0%	45.5%	34.1%	60.0%

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Пошавски	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? СДСМ	1 воопшто не се користи	39.3%	13.5%	14.9%	26.4%	35.3%	32.9%	34.8%	41.0%	25.2%	18.3%	49.0%	42.8%	20.1%	27.3%	34.6%
	2	10.0%	12.4%	6.4%	11.1%	10.5%	10.4%	9.4%	4.8%	11.2%	16.7%	11.0%	4.8%	14.0%	13.0%	9.0%
	3	9.2%	13.5%	25.5%	17.0%	8.8%	11.6%	5.1%	14.5%	9.3%	18.3%	4.0%	6.9%	15.9%	26.0%	5.7%
	4	1.1%	0.4%	6.4%	1.4%	0.8%	0.9%	1.6%		0.9%		1.0%	1.4%	0.6%	2.6%	1.8%
	5 многу се користи	3.7%	1.9%	4.3%	2.8%	6.7%	2.6%	1.6%	8.4%	6.5%	3.3%	3.0%	3.4%	1.8%	5.2%	1.2%
	НЗ/НО	36.7%	58.4%	42.6%	41.3%	37.8%	41.6%	47.7%	31.3%	46.7%	43.3%	32.0%	40.7%	47.6%	26.0%	47.6%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? **ВМРО-ДПМНЕ**

	2020	2025
1 воопшто не се користи	27.2%	24.9%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?		
2	15.7%	8.6%
3	19.2%	14.0%
4	11.3%	5.6%
5 многу се користи	7.0%	6.6%
НЗ/НО	19.6%	40.2%

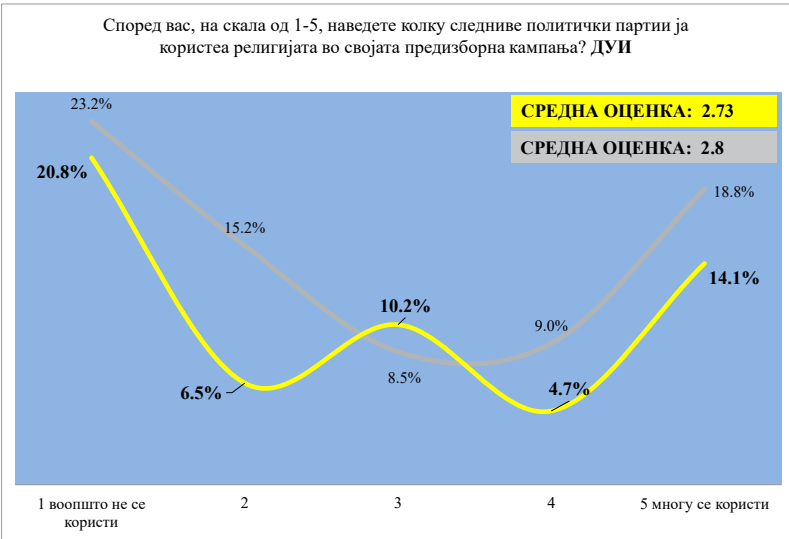

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозајдовачки/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
1 воопшто не се користи	281	24.9%	25.8%	24.1%	22.9%	21.3%	27.0%	26.0%	26.4%	20.6%	20.5%	25.7%	27.0%	16.0%	26.3%	23.2%	11.8%		27.9%	26.7%	20.0%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?																					
2	97	8.6%	9.9%	7.3%	13.8%	7.2%	7.2%	7.6%	8.0%	6.2%	7.6%	9.6%	7.4%	26.0%	6.6%	9.2%	17.6%	20.0%	7.4%	7.4%	
3	158	14.0%	16.2%	11.9%	11.2%	16.4%	14.9%	16.6%	11.5%	17.5%	17.4%	13.5%	12.2%	10.0%	15.3%	14.5%	8.8%		11.5%	18.5%	
4	63	5.6%	6.4%	4.8%	6.9%	4.8%	6.3%	4.5%	5.6%	3.1%	2.3%	6.0%	7.4%	4.0%	5.5%	4.3%	14.7%	20.0%	5.3%	5.2%	10.0%
5 многу се користи	75	6.6%	4.8%	8.5%	2.1%	8.2%	9.0%	8.1%	5.6%	6.2%	6.8%	6.6%	7.0%	2.0%	3.9%	14.0%	2.9%	10.0%	4.5%	10.4%	10.0%
НЗ/НО	454	40.2%	36.9%	43.5%	43.1%	42.0%	35.6%	37.2%	43.1%	46.4%	45.5%	38.7%	39.1%	42.0%	42.5%	34.8%	44.1%	50.0%	43.4%	31.9%	60.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помаал град	Поголем град	Скопје	Вардарска	Источна	Југозападна	Југоисточна	Пелониска	Полошка	Североисточна	Скопска
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
1 воопшто не се користи	31.0%	9.4%	8.5%	18.8%	27.7%	29.5%	23.0%	30.1%	22.4%	16.7%	39.0%	37.2%	14.0%	22.1%	23.8%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?															
2	9.0%	7.9%	6.4%	12.8%	5.0%	8.1%	7.8%	10.8%		15.0%	9.0%	9.7%	7.9%		10.2%
3	11.9%	18.4%	25.5%	20.1%	13.9%	11.0%	11.3%	13.3%	12.1%	20.0%	5.0%	5.5%	24.4%	28.6%	10.5%
4	5.9%	3.7%	10.6%	4.2%	3.4%	7.2%	7.0%	8.4%	8.4%	1.7%	7.0%	3.4%	5.5%	7.8%	5.4%
5 многу се користи	7.6%	3.0%	10.6%	4.9%	11.8%	5.5%	5.5%	12.0%	12.1%	5.0%	7.0%	6.9%	1.8%	13.0%	4.8%
НЗ/НО	34.6%	57.7%	38.3%	39.2%	38.2%	38.7%	45.3%	25.3%	44.9%	41.7%	33.0%	37.2%	46.3%	28.6%	45.2%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? ДУИ

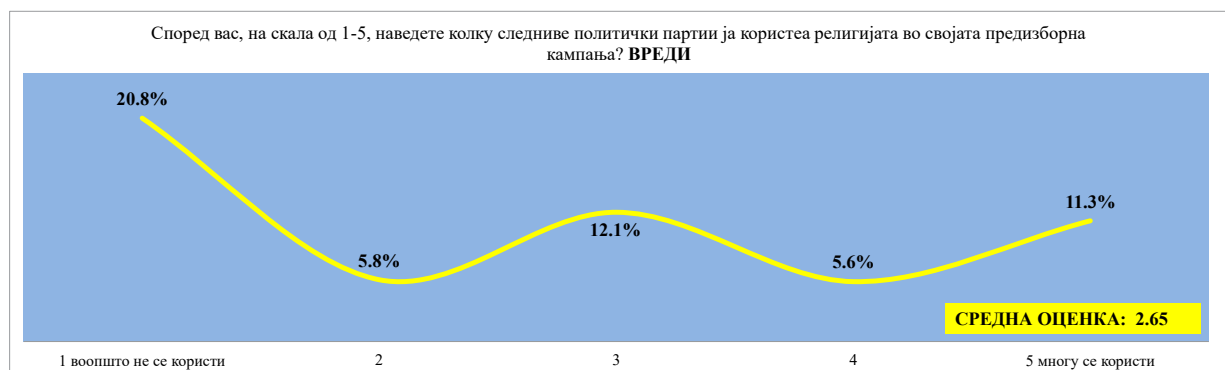
	2020	2025
1 воопшто не се користи	23.2%	20.8%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? ДУИ	15.2%	6.5%
3	8.5%	10.2%
4	9.0%	4.7%
5 многу се користи	18.8%	14.1%
НЗ/НО	25.3%	43.7%

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	високо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозајдовател/ сопственик	Замјолец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
1 воопшто не се користи	235	20.8%	22.2%	19.5%	21.8%	18.4%	24.8%	20.6%	19.1%	16.5%	16.7%	22.4%	20.4%	20.0%	25.1%	19.3%	11.8%		17.6%	20.0%	10.0%
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? ДУИ	73	6.5%	6.9%	6.0%	8.0%	4.3%	9.5%	7.6%	3.8%	4.1%	5.3%	7.2%	6.1%	18.0%	5.9%	7.2%	8.8%		2.9%	9.6%	
3	115	10.2%	10.7%	9.7%	8.5%	13.0%	12.2%	9.4%	8.3%	12.4%	12.1%	10.0%	8.7%	10.0%	10.5%	6.8%	14.7%		7.4%	19.3%	10.0%
4	53	4.7%	6.4%	3.0%	4.3%	1.4%	6.3%	7.2%	4.2%	3.1%	5.3%	4.3%	6.1%	6.0%	6.2%	3.9%			4.9%	1.5%	10.0%
5 многу се користи	159	14.1%	15.5%	12.7%	10.6%	12.1%	14.0%	16.1%	16.3%	11.3%	13.6%	13.9%	16.1%	4.0%	10.0%	21.3%	8.8%	20.0%	17.6%	15.6%	
НЗ/НО	493	43.7%	38.4%	49.0%	46.8%	50.7%	33.3%	39.0%	48.3%	52.6%	47.0%	42.2%	42.6%	42.0%	42.2%	41.5%	55.9%	80.0%	49.6%	34.1%	70.0%

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Централен	Полошки	Северисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? ДУИ	1 воопшто не се користи	23.5%	15.0%	8.5%	20.5%	25.6%	19.4%	18.8%	19.3%	15.0%	16.7%	43.0%	20.7%	16.5%	27.3%	18.7%
	2	5.5%	10.1%	2.1%	6.3%	6.3%	6.6%	6.6%	7.2%	3.7%	11.7%	7.0%	1.4%	10.4%	2.6%	6.3%
	3	6.8%	17.6%	27.7%	19.4%	4.6%	9.2%	6.3%	4.8%	1.9%	19.2%	4.0%	2.8%	20.7%	23.4%	7.8%
	4	5.5%	1.5%	8.5%	6.3%	3.4%	4.9%	3.9%	10.8%	0.9%	5.0%	1.0%	6.2%	7.9%	5.2%	3.0%
	5 многу се користи	18.1%	2.2%	12.8%	4.9%	16.8%	17.6%	17.2%	16.9%	29.9%	1.7%	3.0%	33.8%	3.0%	7.8%	14.5%
НЗ/НО		40.7%	53.6%	40.4%	42.7%	43.3%	42.2%	47.3%	41.0%	48.6%	45.8%	42.0%	35.2%	41.5%	33.8%	49.7%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? **ВРЕДИ**

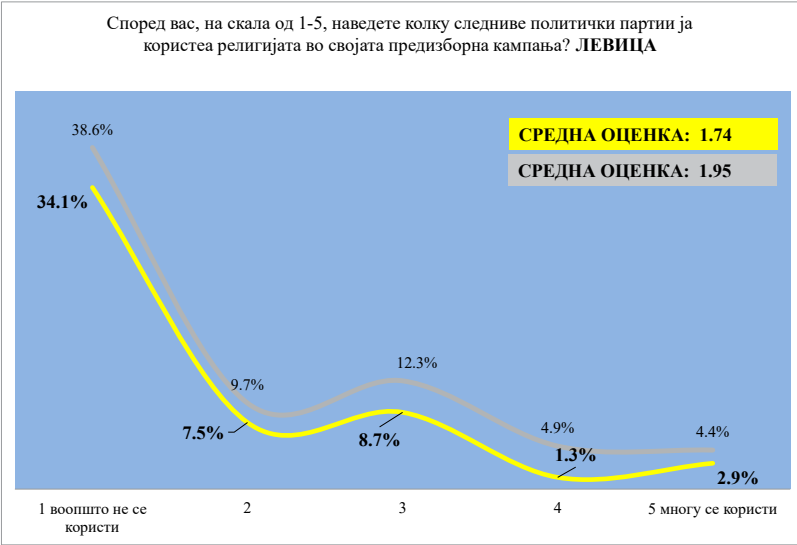

	ВКУПНО		Пол		Возраст						Образование				Професија						
			Мажки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самостојан/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
1 воопшто не се користи	235	20.8%	22.6%	19.1%	19.7%	19.3%	23.9%	22.0%	19.4%	17.5%	18.2%	22.0%	20.4%	14.0%	24.9%	17.9%	11.8%		17.6%	25.2%	10.0%
2	65	5.8%	5.9%	5.7%	10.6%	1.0%	8.6%	6.3%	3.5%	3.1%	3.0%	7.0%	4.8%	24.0%	5.7%	4.8%	8.8%		3.3%	5.2%	
3	136	12.1%	13.1%	11.0%	8.5%	13.5%	14.9%	10.3%	12.5%	14.4%	15.9%	11.8%	9.6%	10.0%	9.4%	14.0%	8.8%		11.5%	20.7%	20.0%
4	63	5.6%	6.7%	4.4%	5.9%	2.4%	5.9%	7.2%	6.3%	5.2%	5.3%	5.1%	7.4%	6.0%	6.2%	5.8%	5.9%	10.0%	6.6%	1.5%	
5 многу се користи	127	11.3%	13.5%	9.0%	8.0%	11.1%	11.7%	16.1%	9.4%	7.2%	9.8%	11.5%	13.0%	4.0%	11.6%	13.0%	8.8%	10.0%	11.1%	11.9%	
ВРЕДИ	502	44.5%	38.2%	50.8%	47.3%	52.7%	35.1%	38.1%	49.0%	52.6%	47.7%	42.6%	44.8%	42.0%	42.2%	44.4%	55.9%	80.0%	50.0%	35.6%	70.0%
НЗ/НО																					

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
1 воопшто не се користи	23.2%	15.7%	8.5%	21.5%	25.2%	19.4%	18.0%	14.5%	15.0%	15.0%	43.0%	23.4%	17.7%	27.3%	18.7%
2	5.5%	7.1%	2.1%	5.9%	6.7%	5.2%	5.5%	10.8%	1.9%	13.3%	7.0%	2.8%	6.7%		4.8%
3	9.5%	16.5%	31.9%	17.4%	7.1%	13.3%	9.0%	14.5%	5.6%	17.5%		9.7%	18.3%	26.0%	9.9%
4	5.9%	4.5%	6.4%	4.5%	3.8%	8.1%	5.1%	7.2%	2.8%	3.3%	3.0%	10.3%	7.9%	7.8%	3.9%
5 многу се користи	13.8%	4.1%	8.5%	8.0%	13.9%	10.1%	14.1%	12.0%	20.6%	6.7%	3.0%	17.2%	7.9%	7.8%	12.0%
ВРЕДИ															
НЗ/НО	42.1%	52.1%	42.6%	42.7%	43.3%	43.9%	48.4%	41.0%	54.2%	44.2%	44.0%	36.6%	41.5%	31.2%	50.6%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?
ЛЕВИЦА

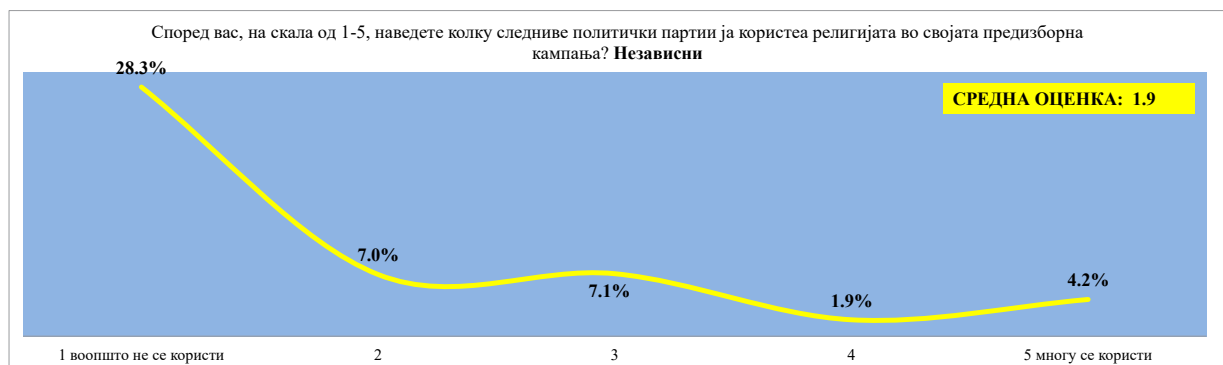
	2020	2025
1 воопшто не се користи	38.6%	34.1%
2	9.7%	7.5%
3	12.3%	8.7%
4	4.9%	1.3%
5 многу се користи	4.4%	2.9%
НЗ/НО	30.1%	45.4%

		ВКУПНО		Пол		Возраст						Образование				Професија							
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самостојатен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго	
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? ЛЕВИЦА	1 воопшто не се користи	385	34.1%	39.3%	29.0%	28.2%	36.7%	41.9%	32.7%	31.3%	25.8%	28.0%	35.0%	38.7%	16.0%	36.5%	39.1%	26.5%	10.0%	30.3%	36.3%	30.0%	
	2	85	7.5%	8.9%	6.2%	11.7%	2.4%	10.4%	7.2%	6.6%	5.2%	5.3%	8.8%	6.1%	22.0%	7.8%	4.8%	11.8%	10.0%	6.6%	6.7%		
	3	98	8.7%	8.3%	9.0%	6.4%	8.7%	7.2%	11.2%	9.4%	13.4%	13.6%	7.9%	6.1%	12.0%	6.2%	10.6%	8.8%		8.2%	14.8%		
	4	15	1.3%	0.9%	1.8%	1.1%	1.0%	1.4%	2.7%	0.7%	1.0%	0.8%	1.3%	1.7%	2.0%	1.4%	2.4%		0.8%	0.7%			
	5 многу се користи	33	2.9%	2.5%	3.4%	3.2%	3.4%	2.7%	4.5%	1.4%	1.0%	1.5%	3.0%	4.3%	4.0%	2.1%	5.8%		1.6%	3.7%	10.0%		
НЗ/НО		512	45.4%	40.1%	50.6%	49.5%	47.8%	36.5%	41.7%	50.7%	53.6%	50.8%	43.9%	43.0%	44.0%	46.1%	37.2%	52.9%	80.0%	52.5%	37.8%	60.0%	

		Етникум			Место			Регион								
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Почап град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагонски	Пошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следиве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања?	1 воопшто не се користи	40.0%	18.7%	19.1%	29.2%	33.6%	38.2%	34.8%	38.6%	24.3%	23.3%	49.0%	39.3%	29.9%	37.7%	34.6%
	2	7.1%	9.4%	4.3%	8.3%	6.3%	8.1%	7.0%	8.4%	3.7%	15.0%	7.0%	5.5%	10.4%	2.6%	6.6%
	3	7.2%	10.5%	23.4%	13.5%	11.8%	6.9%	2.7%	18.1%	4.7%	15.0%	3.0%	5.5%	11.0%	23.4%	3.9%
	4	1.4%	0.7%	4.3%	0.7%	0.8%	2.0%	1.6%		0.9%		1.0%	2.8%	1.8%	2.6%	1.2%
	5 многу се користи	2.8%	2.6%	6.4%	3.5%	2.5%	2.6%	3.1%	2.4%	2.8%	3.3%	1.0%	4.1%	1.8%	5.2%	3.0%
ЛЕВИЦА НЗ/НО		41.4%	58.1%	42.6%	44.8%	45.0%	42.2%	50.8%	32.5%	63.6%	43.3%	39.0%	42.8%	45.1%	28.6%	50.6%

П.9 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користеа религијата во својата предизборна кампања? **Независни**

			ВКУПНО		Пол		Возраст						Образование				Професија						
					Мажи	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	високо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самостоятелен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници			1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
1 воопшто не се користи			319	28.3%	30.0%	26.5%	26.1%	26.1%	34.7%	27.4%	27.1%	21.6%	22.7%	28.8%	32.6%	18.0%	28.8%	33.8%	17.6%		25.4%	31.9%	30.0%
2 Според вас, на скала од 1-5, наведете колку следниве политички партии ја користа религијата во својата предизборна кампања?			79	7.0%	8.5%	5.5%	11.2%	1.9%	10.4%	6.3%	5.9%	5.2%	5.3%	8.4%	4.8%	24.0%	7.5%	3.4%	11.8%	10.0%	5.3%	6.7%	
3			80	7.1%	7.1%	7.1%	5.3%	8.7%	5.0%	9.4%	6.9%	11.3%	12.9%	6.3%	4.3%	8.0%	5.3%	8.7%	5.9%		6.1%	13.3%	
4			21	1.9%	1.4%	2.3%	2.7%	1.0%	1.4%	1.8%	2.4%	2.1%	1.5%	2.2%	0.9%	2.0%	2.1%	1.0%			2.9%	1.5%	
5 многу се користи Независни			47	4.2%	4.3%	4.1%	2.1%	3.9%	4.1%	9.0%	2.1%	2.1%	3.8%	4.5%	4.3%	2.0%	4.8%	6.3%			3.3%	3.0%	
НЗ/НО			582	51.6%	48.7%	54.5%	52.7%	58.5%	44.6%	46.2%	55.6%	57.7%	53.8%	49.8%	53.0%	46.0%	51.6%	46.9%	64.7%	90.0%	57.0%	43.7%	70.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
1 воопшто не се користи	33.5%	13.5%	21.3%	22.6%	29.8%	31.8%	28.5%	25.3%	18.7%	23.3%	43.0%	40.0%	17.7%	37.7%	27.4%
2	7.0%	7.9%	2.1%	6.3%	7.1%	8.1%	6.3%	6.0%	1.9%	11.7%	9.0%	6.9%	10.4%	5.2%	5.4%
3	5.2%	10.5%	21.3%	14.2%	6.7%	4.6%	2.7%	6.0%	5.6%	11.7%	1.0%	4.8%	11.0%	20.8%	3.9%
4	2.3%		4.3%	2.1%	2.5%	2.0%	0.8%	4.8%	2.8%	3.3%	1.0%	2.8%	0.6%	2.6%	0.6%
5 многу се користи	3.4%	6.0%	6.4%	8.3%	3.4%	2.6%	2.3%	4.8%	2.8%	8.3%	1.0%	2.8%	7.9%	2.6%	3.0%
НЗ/НО	48.5%	62.2%	44.7%	46.5%	50.4%	50.9%	59.4%	53.0%	68.2%	41.7%	45.0%	42.8%	52.4%	31.2%	59.6%

П.10 Дали сметате дека користењето на религијата и религиозните симболи во изборните кампањи е дел од едно нормално политичко претставување на програмата и заложбите на една политичка партија или тоа претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните?

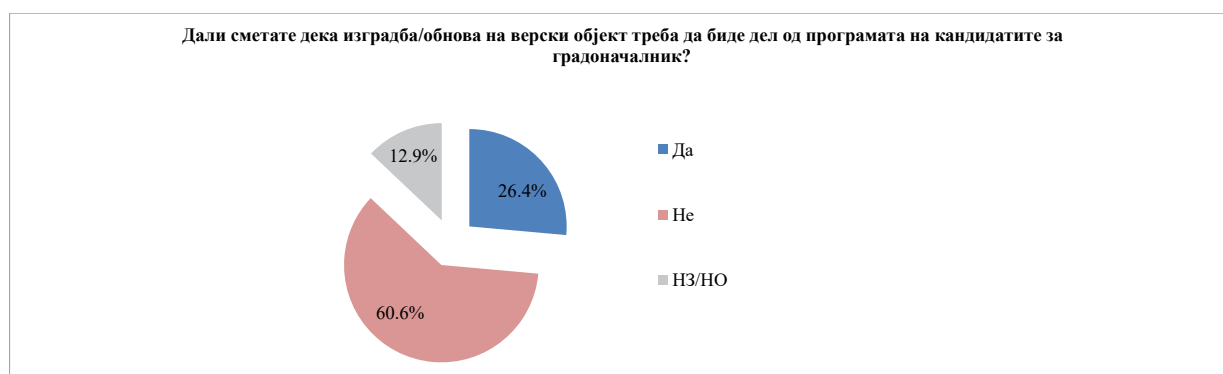
	2020	2025
Дали сметате дека користењето на религијата и религиозните симболи во изборните кампањи е дел од едно нормално политичко претставување на програмата и заложбите на една политичка партија или тоа претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните?	11.3%	8.5%
	79.9%	68.3%
	8.8%	23.2%

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самовработен/ сопственик	Земјопелец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Дали сметате дека користењето на религијата и религиозните симболи во изборните кампањи е дел од едно нормално политичко претставување на програмата и заложбите на една политичка партија или тоа претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните?	96	8.5%	7.5%	9.6%	5.3%	7.2%	8.6%	9.9%	10.4%	17.5%	15.2%	7.5%	3.9%	8.0%	8.0%	6.8%	8.8%	20.0%	9.4%	10.4%	10.0%
	770	68.3%	71.0%	65.5%	63.3%	67.6%	69.8%	70.0%	69.4%	59.8%	66.7%	69.1%	70.4%	58.0%	68.7%	69.6%	73.5%	70.0%	68.9%	68.1%	40.0%
	262	23.2%	21.5%	25.0%	31.4%	25.1%	21.6%	20.2%	20.1%	22.7%	18.2%	23.5%	25.7%	34.0%	23.3%	23.7%	17.6%	10.0%	21.7%	21.5%	50.0%

		Етникум			Место			Регион								
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полишки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали сметате дека користењето на религијата и религиозните симболи во изборните кампањи е дел од едно нормално политичко претставување на програмата и заложбите на една политичка партија или тоа претставува злоупотреба на религиозните чувства на граѓаните?	Нормално политичко претставување	6.9%	13.1%	10.6%	10.8%	8.0%	8.7%	6.3%	18.1%	3.7%	1.7%	10.0%	7.6%	15.9%	7.8%	6.6%
	Злоупотреба на религиозните чувства	75.7%	45.7%	68.1%	57.6%	75.6%	66.2%	76.2%	68.7%	73.8%	61.7%	56.0%	84.8%	60.4%	66.2%	69.6%
	НЗ/НО	17.4%	41.2%	21.3%	31.6%	16.4%	25.1%	17.6%	13.3%	22.4%	36.7%	34.0%	7.6%	23.8%	26.0%	23.8%

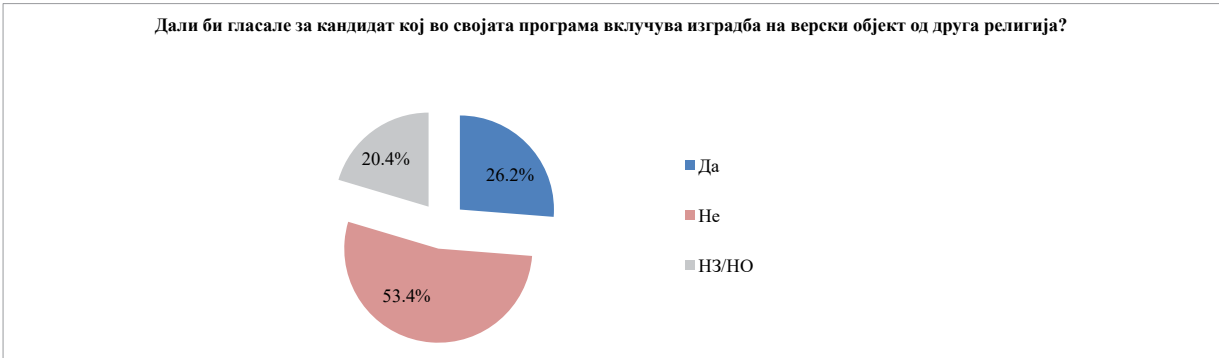
П.11 Дали сметате дека изградба/обнова на верски објект треба да биде дел од програмата на кандидатите за градоначалник?

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	високо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозајдов/ сопственик	Земјоплеат	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
дали сметате дека изградба/обнова на верски објект треба да биде дел од програмата на кандидатите за градоначалник?																					
Да	298	26.4%	25.0%	27.8%	29.8%	25.1%	23.4%	26.5%	27.4%	29.9%	32.6%	25.6%	23.9%	38.0%	27.9%	18.8%	17.6%	40.0%	29.5%	25.2%	20.0%
Не	684	60.6%	63.1%	58.2%	58.0%	61.4%	64.0%	63.2%	57.3%	53.6%	56.1%	61.6%	63.5%	48.0%	60.3%	67.1%	61.8%	50.0%	56.6%	64.4%	60.0%
НЗ/НО	146	12.9%	11.9%	14.0%	12.2%	13.5%	12.6%	10.3%	15.3%	16.5%	11.4%	12.9%	12.6%	14.0%	11.9%	14.0%	20.6%	10.0%	13.9%	10.4%	20.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
дали сметате дека изградба/обнова на верски објект треба да биде дел од програмата на кандидатите за градоначалник?															
Да	26.8%	26.6%	19.1%	31.6%	23.9%	23.7%	26.6%	41.0%	18.7%	16.7%	32.0%	20.7%	37.8%	15.6%	26.5%
Не	61.9%	55.8%	66.0%	59.0%	63.9%	61.3%	58.6%	41.0%	67.3%	60.0%	58.0%	75.9%	49.4%	76.6%	59.6%
НЗ/НО	11.3%	17.6%	14.9%	9.4%	12.2%	15.0%	14.8%	18.1%	14.0%	23.3%	10.0%	3.4%	12.8%	7.8%	13.9%

П.12 Дали би гласале за кандидат кој во својата програма вклучува изградба на верски објект од друга религија?

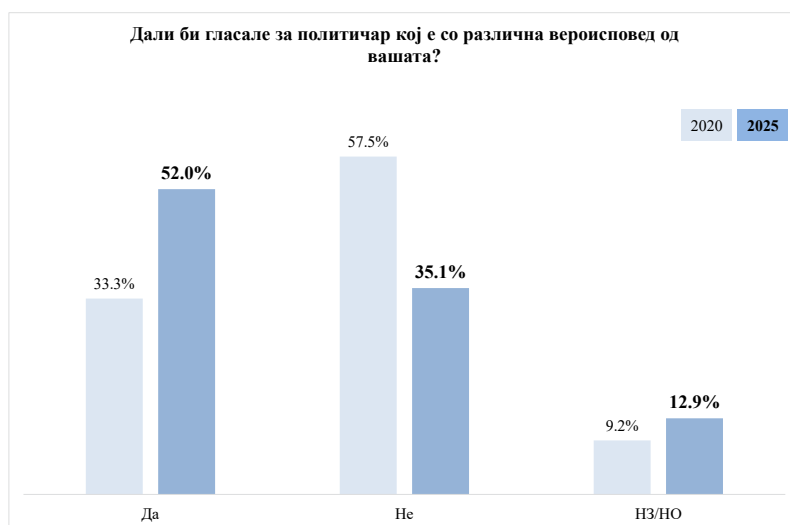

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Дали би гласале за кандидат кој во својата програма вклучува изградба на верски објект од друга религија?																					
Да	296	26.2%	26.8%	25.7%	29.8%	27.1%	27.0%	27.8%	21.5%	20.6%	24.2%	25.1%	33.0%	40.0%	27.6%	30.4%	20.6%	20.0%	19.3%	23.7%	40.0%
Не	602	53.4%	55.1%	51.7%	53.2%	53.6%	53.6%	51.6%	54.5%	52.6%	52.3%	56.1%	46.5%	40.0%	51.4%	55.6%	61.8%	50.0%	55.7%	56.3%	40.0%
НЗ/НО	230	20.4%	18.1%	22.7%	17.0%	19.3%	19.4%	20.6%	24.0%	26.8%	23.5%	18.8%	20.4%	20.0%	21.0%	14.0%	17.6%	30.0%	25.0%	20.0%	20.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали би гласале за кандидат кој во својата програма вклучува изградба на верски објект од друга религија?															
Да	26.8%	24.7%	25.5%	28.5%	22.3%	22.8%	32.0%	22.9%	23.4%	21.7%	24.0%	12.4%	43.9%	26.0%	27.7%
Не	52.8%	55.4%	51.1%	51.7%	63.9%	52.6%	46.5%	51.8%	45.8%	55.0%	52.0%	81.4%	43.9%	63.6%	46.1%
НЗ/НО	20.4%	19.9%	23.4%	19.8%	13.9%	24.6%	21.5%	25.3%	30.8%	23.3%	24.0%	6.2%	12.2%	10.4%	26.2%

П.13 Дали би гласале за политичар кој е со различна вероисповед од вашата?

		2020	2025
Дали би гласале за политичар кој е со различна вероисповед од вашата?	Да	33.3%	52.0%
	Не	57.5%	35.1%
	НЗ/НО	9.2%	12.9%

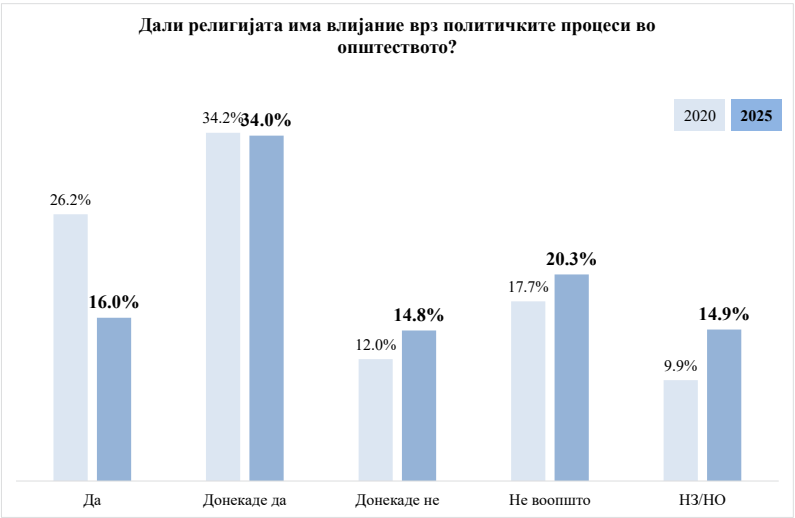

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија								
			Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Стужит	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго	
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
Дали би гласале за политичар кој е со различна вероисповед од вашата?	Да	586	52.0%	56.0%	48.0%	52.7%	46.4%	53.2%	52.0%	54.5%	51.5%	53.8%	49.8%	57.4%	42.0%	54.6%	50.7%	41.2%	30.0%	54.1%	49.6%	50.0%
	Не	396	35.1%	32.5%	37.7%	36.2%	35.3%	37.8%	36.8%	30.9%	30.9%	32.6%	38.6%	28.3%	38.0%	32.0%	40.6%	47.1%	70.0%	30.7%	38.5%	30.0%
	НЗ/НО	146	12.9%	11.5%	14.3%	11.2%	18.4%	9.0%	11.2%	14.6%	17.5%	13.6%	11.7%	14.3%	20.0%	13.5%	8.7%	11.8%	15.2%	11.9%	20.0%	

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Потолем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полишки	Северисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали би гласале за политичар кој е со различна вероисповед од вашата?	Да	58.2%	33.7%	46.8%	49.3%	48.3%	50.3%	60.5%	71.1%	57.0%	36.7%	32.0%	46.9%	59.1%	57.1%	54.5%
	Не	30.8%	48.3%	34.0%	42.4%	42.4%	32.4%	23.8%	22.9%	29.9%	41.7%	54.0%	42.1%	31.7%	37.7%	29.8%
	НЗ/НО	10.9%	18.0%	19.1%	8.3%	9.2%	17.3%	15.6%	6.0%	13.1%	21.7%	14.0%	11.0%	9.1%	5.2%	15.7%

П.14 Дали религијата има влијание врз политичките процеси во општеството?

	2020	2025
Да	26.2%	16.0%
Донекаде да	34.2%	34.0%
Донекаде не	12.0%	14.8%
Не воопшто	17.7%	20.3%
НЗ/НО	9.9%	14.9%

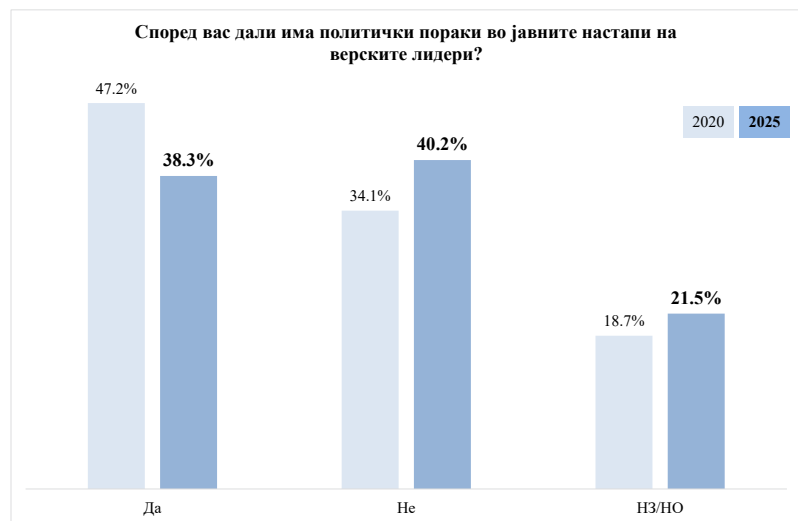

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
			Мажки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	високо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозајател/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Да	181	16.0%	18.1%	14.0%	17.0%	18.8%	13.1%	17.5%	14.6%	12.4%	12.9%	16.9%	17.0%	20.0%	17.8%	12.6%	26.5%	20.0%	14.8%	14.1%	10.0%
Донекаде да	383	34.0%	33.6%	34.3%	30.9%	33.8%	33.3%	34.1%	36.5%	34.0%	35.6%	32.4%	37.4%	24.0%	34.2%	30.4%	26.5%	50.0%	36.5%	36.3%	60.0%
Донекаде не	167	14.8%	17.6%	12.0%	13.3%	15.0%	18.0%	15.7%	12.5%	14.4%	15.2%	16.0%	11.3%	10.0%	16.2%	16.4%	20.6%	10.0%	10.7%	15.6%	20.0%
Не воопшто	229	20.3%	18.3%	22.3%	22.3%	21.7%	20.3%	21.1%	17.4%	17.5%	15.2%	20.6%	23.5%	14.0%	20.3%	27.1%	14.7%	10.0%	18.0%	20.0%	
НЗ/НО	168	14.9%	12.4%	17.3%	16.5%	10.6%	15.3%	11.7%	19.1%	21.6%	21.2%	14.1%	10.9%	32.0%	11.4%	13.5%	11.8%	10.0%	20.1%	14.1%	10.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Потолем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Да	17.8%	10.5%	17.0%	16.7%	14.7%	15.3%	17.6%	18.1%	18.7%	10.0%	9.0%	20.7%	14.0%	14.3%	18.4%
Донекаде да	38.1%	22.8%	25.5%	30.6%	31.5%	37.3%	35.5%	45.8%	41.1%	15.0%	19.0%	51.0%	29.3%	37.7%	34.0%
Донекаде не	12.3%	21.3%	21.3%	18.4%	16.0%	14.2%	10.5%	9.6%	9.3%	22.5%	26.0%	5.5%	22.0%	20.8%	10.8%
Не воопшто	18.7%	26.2%	14.9%	19.1%	26.1%	19.1%	18.0%	20.5%	17.8%	27.5%	28.0%	15.2%	22.0%	24.7%	16.6%
НЗ/НО	13.1%	19.1%	21.3%	15.3%	11.8%	14.2%	18.4%	6.0%	13.1%	25.0%	18.0%	7.6%	12.8%	2.6%	20.2%

П.15 Според вас дали има политички пораки во јавните настапи на верските лидери?

		2020	2025
Според вас дали има политички пораки во јавните настапи на верските лидери?	Да	47.2%	38.3%
	Не	34.1%	40.2%
	НЗ/НО	18.7%	21.5%

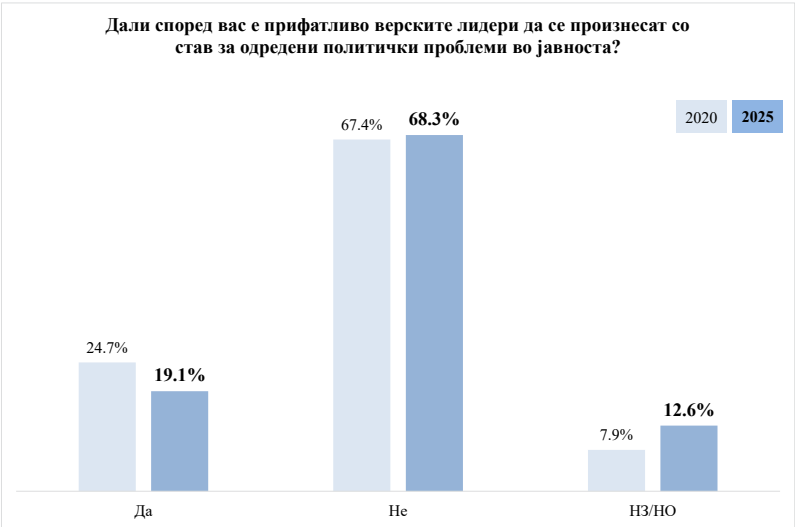

		ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Според вас дали има политички пораки во јавните настапи на верските лидери?	Да	432	38.3%	41.6%	35.0%	41.5%	38.2%	38.3%	38.1%	36.5%	33.0%	28.8%	39.8%	41.7%	40.0%	36.5%	44.4%	23.5%	30.0%	37.3%	38.5%	60.0%
	Не	454	40.2%	39.8%	40.7%	38.3%	39.1%	43.2%	43.5%	37.5%	41.2%	41.7%	39.0%	42.6%	30.0%	44.3%	40.1%	38.2%	20.0%	35.2%	43.7%	20.0%
	НЗ/НО	242	21.5%	18.7%	24.2%	20.2%	22.7%	18.5%	18.4%	26.0%	25.8%	29.5%	21.2%	15.7%	30.0%	19.2%	15.5%	38.2%	50.0%	27.5%	17.8%	20.0%

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полишки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Според вас дали има политички пораки во јавните настапи на верските лидери?	Да	42.3%	27.7%	29.8%	30.6%	37.8%	38.2%	47.7%	44.6%	56.1%	13.3%	18.0%	52.4%	32.3%	39.0%	42.8%
	Не	34.9%	54.7%	51.1%	51.7%	39.9%	40.2%	27.7%	34.9%	19.6%	58.3%	58.0%	33.1%	47.6%	50.6%	33.4%
	НЗ/НО	22.9%	17.6%	19.1%	17.7%	22.3%	21.7%	24.6%	20.5%	24.3%	28.3%	24.0%	14.5%	20.1%	10.4%	23.8%

П.16 Дали според вас е прифатливо верските лидери да се произнесат со став за одредени политички проблеми во јавноста?

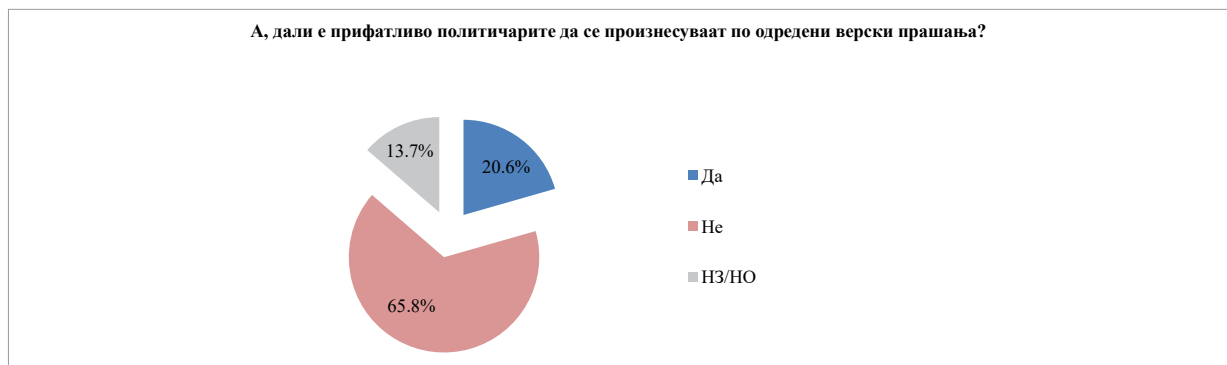
	2020	2025
дали според вас е прифатливо верските лидери да се произнесат со став за одредени политички проблеми во јавноста?		
Да	24.7%	19.1%
Не	67.4%	68.3%
НЗ/НО	7.9%	12.6%

		ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија									
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	висо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозајдовач/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неработен	Друго		
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10		
дали според вас е прифатливо верските лидери да се произнесат со став за одредени политички проблеми во јавноста?	Да	216	19.1%	19.2%	19.1%	22.9%	17.9%	18.0%	22.0%	16.3%	18.6%	19.7%	18.8%	20.0%	24.0%	18.3%	18.8%	11.8%	10.0%	17.6%	25.2%	30.0%		
	Не	770	68.3%	68.0%	68.5%	67.6%	62.8%	68.5%	72.2%	69.4%	64.9%	67.4%	68.3%	70.0%	62.0%	68.3%	72.9%	73.5%	60.0%	67.6%	63.7%	70.0%		
	НЗ/НО	142	12.6%	12.8%	12.4%	9.6%	19.3%	13.5%	5.8%	14.2%	16.5%	12.9%	12.9%	10.0%	14.0%	13.5%	8.2%	14.7%	30.0%	14.8%	11.1%			

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Повошки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
дали според вас е прифатливо верските лидери да се произнесат со став за одредени политички проблеми во јавноста?	Да	19.5%	18.4%	17.0%	17.7%	21.4%	18.2%	19.9%	24.1%	25.2%	15.0%	10.0%	16.6%	22.0%	26.0%	18.4%
	Не	69.9%	63.3%	68.1%	70.1%	68.1%	67.3%	67.6%	69.9%	64.5%	70.0%	76.0%	73.1%	60.4%	63.6%	69.0%
	НЗ/НО	10.6%	18.4%	14.9%	12.2%	10.5%	14.5%	12.5%	6.0%	10.3%	15.0%	14.0%	10.3%	17.7%	10.4%	12.7%

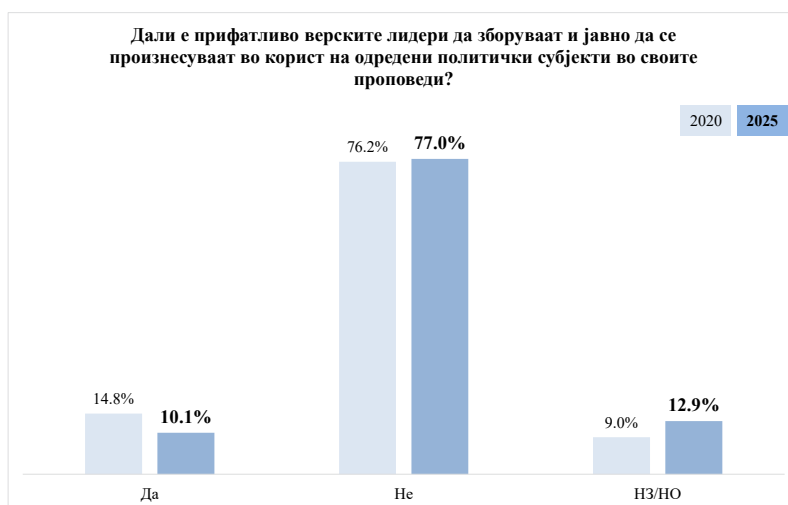
П.17 А, дали е прифатливо политичарите да се произнесуваат по одредени верски прашања?

		ВКУПНО		Пол		Возраст						Образование				Професија							
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	висо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозафрботен сопственик	Земјоделец	Пензионер	Незработен	Друго	
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
А, дали е прифатливо политичарите да се произнесуваат по одредени верски прашања?	Да	232	20.6%	21.1%	20.0%	21.3%	18.8%	23.4%	20.2%	19.4%	23.7%	22.0%	20.0%	20.0%	22.0%	21.7%	20.8%	14.7%	10.0%	20.1%	19.3%	20.0%	
	Не	742	65.8%	65.9%	65.7%	69.7%	62.3%	64.4%	65.5%	67.0%	61.9%	65.2%	66.5%	65.7%	66.0%	65.3%	64.7%	67.6%	60.0%	66.0%	68.1%	70.0%	
	НЗ/НО	154	13.7%	13.0%	14.3%	9.0%	18.8%	12.2%	14.3%	13.5%	14.4%	12.9%	13.5%	14.3%	12.0%	13.0%	14.5%	17.6%	30.0%	13.9%	12.6%	10.0%	

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
А, дали е прифатливо политичарите да се произнесуваат по одредени верски прашања?	Да	21.7%	16.5%	23.4%	19.8%	24.8%	19.9%	18.4%	26.5%	32.7%	16.7%	26.0%	13.8%	23.2%	20.8%	16.6%
	Не	67.7%	62.2%	53.2%	62.5%	65.5%	68.5%	66.0%	67.5%	55.1%	60.0%	60.0%	77.2%	65.2%	74.0%	66.0%
	НЗ/НО	10.6%	21.3%	23.4%	17.7%	9.7%	11.6%	15.6%	6.0%	12.1%	23.3%	14.0%	9.0%	11.6%	5.2%	17.5%

П.18 Дали е прифатливо верските лидери да зборуваат и јавно да се произнесуваат во корист на одредени политички субјекти во своите проповеди?

		2020	2025
Дали с прифатливо	Да	14.8%	10.1%
верските лидери да зборуваат и јавно да се произнесуваат во корист на одредени политички субјекти во своите проповеди?	Не	76.2%	77.0%
	НЗ/НО	9.0%	12.9%

		ВКУПНО		Пол	Возраст					Образование				Професија								
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Незработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Дали с прифатливо верските лидери да зборуваат и јавно да се произнесуваат во корист на одредени политички субјекти во своите проповеди?	Да	114	10.1%	10.5%	9.7%	12.2%	15.0%	5.9%	8.1%	10.1%	11.3%	9.8%	9.9%	10.4%	10.0%	9.4%	12.1%	2.9%	10.0%	9.8%	11.9%	10.0%
	Не	868	77.0%	79.0%	74.9%	77.1%	70.5%	82.9%	78.0%	76.0%	76.3%	74.2%	78.2%	75.2%	76.0%	78.5%	76.8%	76.5%	60.0%	76.2%	74.1%	90.0%
	НЗНО	146	12.9%	10.5%	15.4%	10.6%	14.5%	11.3%	13.9%	13.9%	12.4%	15.9%	12.0%	14.3%	14.0%	12.1%	11.1%	20.6%	30.0%	13.9%	14.1%	

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Својје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Позагонски	Полошки	Северисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Дали с прифатливо верските лидери да зборуваат и јавно да се произнесуваат во корист на одредени политички субјекти во своите проповеди?	Да	9.5%	12.0%	10.6%	12.5%	15.1%	6.9%	7.0%	15.7%	8.4%	1.7%	18.0%	8.3%	12.2%	15.6%	8.4%
	Не	80.1%	67.8%	74.5%	68.1%	76.5%	82.1%	80.5%	81.9%	86.9%	78.3%	68.0%	80.7%	73.8%	76.6%	74.7%
	НЗ/НО	10.4%	20.2%	14.9%	19.4%	8.4%	11.0%	12.5%	2.4%	4.7%	20.0%	14.0%	11.0%	14.0%	7.8%	16.9%

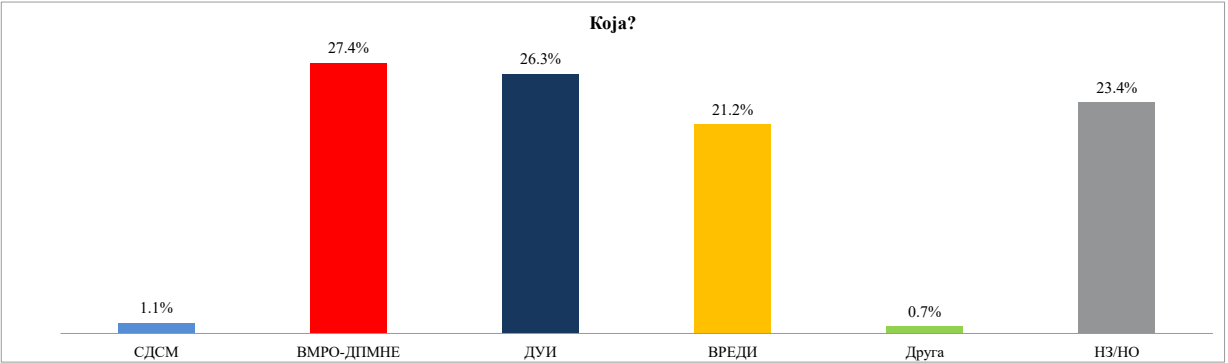
П.19 Според вас дали верските заедници фаворизираа одредена партија за време на изборите?

	ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија								
			Мажски	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Неаботен	Друго	
Број на испитаници	1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10	
Според вас дали верските заедници фаворизираа одредена партија за време на изборите?	Да	274*	24.3%	27.9%	20.7%	28.2%	20.3%	20.7%	27.4%	25.0%	17.5%	20.5%	24.7%	28.3%	26.0%	20.5%	30.4%	26.5%	30.0%	24.6%	24.4%	30.0%
	Не	382	33.9%	35.3%	32.4%	29.3%	38.6%	36.9%	37.2%	28.5%	29.9%	28.8%	36.3%	31.3%	28.0%	40.0%	31.9%	32.4%	20.0%	29.5%	31.1%	
	НЗ/НО	472	41.8%	36.8%	46.9%	42.6%	41.1%	42.3%	35.4%	46.5%	52.6%	50.8%	39.0%	40.4%	46.0%	39.5%	37.7%	41.2%	50.0%	45.9%	44.4%	70.0%

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници	814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Според вас дали верските заедници фаворизираа одредена партија за време на изборите?	28.1%	11.6%	29.8%	18.1%	24.4%	21.1%	35.5%	33.7%	19.6%	11.7%	8.0%	38.6%	14.6%	28.6%	30.4%
Да	33.0%	37.5%	27.7%	37.8%	39.1%	37.6%	19.5%	38.6%	22.4%	51.7%	62.0%	16.6%	50.6%	29.9%	21.7%
Не	38.8%	50.9%	42.6%	44.1%	36.6%	41.3%	44.9%	27.7%	57.9%	36.7%	30.0%	44.8%	34.8%	41.6%	47.9%
НЗ/НО															

П.20 Која?

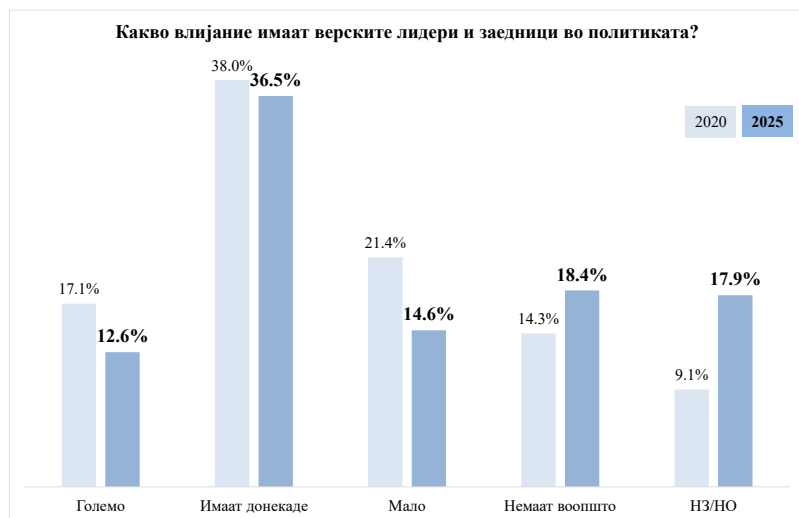
*Испитаници што одговориле „ДА“ на претходното прашање

			ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
					Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници			274*	100%	157	117	53	42	46	61	72	17	27	165	65	13	90	63	9	3	60	33	3
Која?	СДСМ	3	1.1%	0.6%	1.7%			4.3%	1.6%					1.8%			2.2%						3.0%
	ВМРО-ДПМНЕ	75	27.4%	25.5%	29.9%	26.4%	26.2%	34.8%	23.0%	27.8%	52.9%	18.5%	26.1%	27.7%	15.4%	28.9%	30.2%	22.2%		25.0%	24.2%		
	ДУИ	72	26.3%	29.9%	21.4%	7.5%	23.8%	28.3%	26.2%	40.3%	5.9%	44.4%	21.2%	36.9%	7.7%	11.1%	25.4%		100.0%	45.0%	45.5%	100.0%	
	ВРЕДИ	58	21.2%	20.4%	22.2%	35.8%	31.0%	17.4%	21.3%	6.9%	23.5%	14.8%	26.7%	9.2%	23.1%	31.1%	25.4%	44.4%		6.7%	9.1%		
	Друга	2	0.7%	0.6%	0.9%				1.6%	1.4%	5.9%			1.5%						1.7%	3.0%		
	НЗ/НО	64	23.4%	22.9%	23.9%	30.2%	19.0%	15.2%	26.2%	23.6%	11.8%	22.2%	24.2%	24.6%	53.8%	26.7%	19.0%	33.3%		21.7%	15.2%		

	Етникум			Место				Регион							
	Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Североисточен	Скопски
Број на испитаници	229	31	14	52	58	73	91	28	21	14	8	56	24	22	101
Која?	СДСМ	1.3%		1.9%	1.7%		1.1%		4.8%						2.0%
	ВМРО-ДПМНЕ	29.3%	6.5%	42.9%	21.2%	29.3%	30.1%	32.1%	47.6%	14.3%	50.0%	16.1%	16.7%	36.4%	28.7%
	ДУИ	29.3%	16.1%		17.3%	25.9%	35.6%	10.7%	28.6%	35.7%		51.8%	12.5%	13.6%	22.8%
	ВРЕДИ	18.3%	38.7%	28.6%	28.8%	15.5%	24.7%	21.4%	9.5%	35.7%		25.0%	37.5%	22.7%	16.8%
	Друга	0.4%	3.2%	1.9%		1.4%		3.6%						4.5%	
	НЗ/НО	21.4%	35.5%	28.6%	28.8%	27.6%	8.2%	29.7%	32.1%	9.5%	14.3%	50.0%	7.1%	33.3%	29.7%

П.21 Какво влијание имаат верските лидери и заедници во политиката?

	2020	2025
Големо	17.1%	12.6%
Имаат донекаде	38.0%	36.5%
Мало	21.4%	14.6%
Немаат воопшто	14.3%	18.4%
НЗ/НО	9.1%	17.9%

		ВКУПНО		Пол		Возраст					Образование				Професија							
				Машки	Женски	до 29 години	30 - 39	40 - 49	50 - 59	над 60 години	до основно	основно	средно	вишо и високо	Студент	Приватен сектор	Државен сектор	Самозаботен/ сопственик	Земјоделец	Пензионер	Невработен	Друго
Број на испитаници		1128	100%	563	565	188	207	222	223	288	97	132	669	230	50	438	207	34	10	244	135	10
Како влијание имаат верските лидери и засадници во политиката?	Големо	142	12.6%	14.9%	10.3%	12.2%	12.6%	13.1%	14.3%	11.1%	10.3%	17.4%	12.3%	11.7%	24.0%	10.0%	11.1%	26.5%	30.0%	11.1%	17.0%	10.0%
	Имаат донекаде	412	36.5%	38.7%	34.3%	34.6%	29.5%	33.3%	39.9%	42.7%	40.2%	39.4%	35.6%	36.1%	16.0%	35.2%	37.7%	17.6%	10.0%	41.0%	43.0%	70.0%
	Мало	165	14.6%	15.5%	13.8%	16.0%	15.5%	15.3%	12.6%	14.2%	14.4%	13.6%	14.6%	15.2%	22.0%	16.7%	12.1%	20.6%	20.0%	15.2%	7.4%	
	Немаат воопшто	207	18.4%	18.3%	18.4%	19.1%	22.2%	22.5%	16.1%	13.5%	15.5%	9.1%	20.5%	18.7%	16.0%	21.7%	19.8%	23.5%	20.0%	13.5%	14.8%	
	НЗ/НО	202	17.9%	12.6%	23.2%	18.1%	20.3%	15.8%	17.0%	18.4%	19.6%	20.5%	17.0%	18.3%	22.0%	16.4%	19.3%	11.8%	20.0%	19.3%	17.8%	20.0%

		Етникум			Место				Регион							
		Македонец	Албанец	Друго	Село	Помал град	Поголем град	Скопје	Вардарски	Источен	Југозападен	Југоисточен	Пелагониски	Полошки	Северноисточен	Скопски
Број на испитаници		814	267	47	288	238	346	256	83	107	120	100	145	164	77	332
Какво влијание имаат верските лидери и заслудници во политиката?	Големо	11.7%	15.4%	12.8%	17.7%	11.8%	7.8%	14.1%	9.6%	14.0%	9.2%	4.0%	13.1%	17.7%	9.1%	14.8%
	Имаат донекаде	39.3%	28.8%	31.9%	35.1%	39.1%	35.5%	37.1%	43.4%	49.5%	17.5%	20.0%	51.7%	39.0%	35.1%	34.9%
	Мало	14.7%	15.0%	10.6%	11.5%	13.0%	20.5%	11.7%	19.3%	6.5%	21.7%	25.0%	7.6%	13.4%	24.7%	11.7%
	Немаат воопшто	19.2%	16.9%	12.8%	14.9%	18.1%	22.3%	17.2%	18.1%	3.7%	30.0%	29.0%	19.3%	14.6%	23.4%	16.0%
	НЗ/НО	15.1%	24.0%	31.9%	20.8%	18.1%	13.9%	19.9%	9.6%	26.2%	21.7%	22.0%	8.3%	15.2%	7.8%	22.6%

Фондација Конрад Аденауер

ул. Ристо Равановски 8
МК – 1000 Скопје
тел.: +389 2 3217 075
skopje@kas.de
kas.de/nordmazedonien

**Институт за Политички
истражувања-Скопје**

ул. Багдадска 15/11
МК – 1000 Скопје
тел: +389 2 3078 319
www.ipis.org.mk

**„Религија.мк“ Молитвеник
за информации**

бул. АСНОМ 22/39
МК – 1000 Скопје
religija.mk@gmail.com
www.religija.mk